БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 134 (18.611). ● Якшанба, 1983 йил 12 июнь ● Баҳоси 3 тийин.

КОМБАЙНЛАР ҒАЛЛАЗОРДА

● ФАРҒОНА, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Водий ғаллазорларига комбайнлар киритилди. Қува районидаги «Коммунизм» колхозининг Усмон Рўзиматов бошлиқ бригадаси механизаторлари Исроил Мурабеков ва Сойим Ҳошимовлар арпа ўримини биринчи бўлиб бошладилар. Улар кунига 15 гектар ва ундан кўпроқ майдондаги ғаллани ўриб олишмоқда. Шуниси қувончлики, ғаллазорлардан сомон ҳам пешма-пеш йиғиштириб олинмоқда ва тойланиб, қишлов жойларига ташиляпти.

Фарғона районидаги Ленин номли колхозининг ва областдаги бошқа хўжаликларнинг механизаторлари ҳам ғалла ўрим-йиғимига киришдилар. Бу йил фарғоналик ғаллакорлар Ватан омборларига 30 минг тоннадан зиёд бошоқли экинлар дони етказиб беришга аҳд қилдилар.

МЕВА-САБЗАВОТЧИЛИК ИЛҒОРЛАРИГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети давлатга сабзавот, картошка, ҳўл мева, узум ва полиз маҳсулотларини белгиланган муддатларда ва турларда сотиш соҳасида юксак кўрсаткичларга эришган социалистик мусобақа илғорларини рағбатлантириш мақсадида ҳар йили бериладиган:

Қорақалпоғистон АССР ва областлар учун иккита;

Районлар учун учта, шундан мева-сабзавот маҳсулоти етиштиришга ихтисослаштирилган районга битта;

Колхозлар учун иккита;

Совхозлар учун учта, шундан Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлигининг совхозлари учун иккита кўчма Қизил байроқ таъсис этишга қарор қилдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари ҳар ойдаги иш натижаларига қараб, 1 июлдан бошлаб Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармаси, Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва Ўзбекистон ССР Тайёрлаш министрлигининг тақдимига мувофиқ бериб борилади.

Кўчма Қизил байроқларни қўлга киритган мева-сабзавотчилик хўжаликлари ва илғорларни рағбатлантириш учун Қорақалпоғистон АССРга ва областларга ҳар бири 1000 сўмдан, районларга 500 сўмдан, колхоз ва совхозларга 250 сўмдан мукофот берилсин.

Ўзбекбирлашувга мева-сабзавотчилик илғорларига енгил автомашиналар сотишни ташкил қилиш топширилди.

ҚИШЛОҚ КОММУНИСТЛАРИ

Далаларда пишиқчилик палласи бошланди. Сабзаваткорлар, соҳибкорларимизнинг фидокорона меҳнатлари, улар фан-техника ютуқлари ва илғорлар тажрибасини бу йилги мураккаб шароитда ўз тадбиркорликлари билан моҳирона уйғунлаштира олганликлари туфайли она-ер ўз саховатини очмоқда. Жанубий областларда ғалла ўрими жадал давом этаётир. Эртаги сабзавот экинлари ва картошка ҳосилини пешма-пеш йиғиб-териб олиш суръати кун сайин кўтарилмоқда.

Бу йилги йиғим-терим КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорлари асосида бутун агросаноат комплексига раҳбарлик механизми янада такомиллаштирилаётган, СССРнинг Озиқ-овқат программасини амалга оширишнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш чоралари кенг қўламда ишлаб чиқилиб, қатъият билан ҳаётга тадбиқ этилаётган бир шароитда бошланмоқда. Область ва районларнинг агросаноат ишлаб чиқариш бирлашмалари меҳнатни самарали ташкил этишнинг етилган ҳамма муаммоларини илмий асосда, ташаббус кўрсатиб, омилкорлик билан ҳал этмоқдалар. Озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришнинг мавжуд резервлари ва имкониятлари тобора тўла ишга солинаётир. Буларнинг ҳаммаси хўжаликлар, агросаноат комплексининг барча бўғинлари юксак маромда ишлаб туришларига амалий таъсир кўрсатмоқда. Сабзавот, картошка, мева ва узум етиштириш агротехникаси жараёнлари тобора тўла механизациялаштирилмоқда. Техника воситаларидан унумли фойдаланилиб, ўғит, сув тежаб-тергаляпти. Кам харажат билан мўл, сифатли ҳосил етиштириш учун кураш қизғин тус олдирилмоқда.

Шундай бир шароитда область ва район партия комитетлари ўзларининг қишлоқда олиб борадиган сиёсий-ташкилотчилик ва тарбиявий ишларини тубдан қайта қуришга киришганликлари, асосий эътиборни кадрларда топширилган иш учун юксак масъулиятни оширишга, меҳнат коллективларида ишчанлик, ташаббускорлик, ижодкорлик муҳитини қарор топтиришга қаратаётганликлари қувончлидир. Кўпчилик партия комитетлари қишлоқ коммунистларининг авангардлигини кучайтириб, социалистик мусобақанинг оммавийлигини ва ошкоралигини таъминлаш чораларини кўраётирлар. Касаба союз ва комсомол ташкилотларининг бу борадаги активлиги, жанговарлиги кучайтирилмоқда.

Бутун йиғим-терим комплекси юксак маромда ишлаши таъминланаётганлигини кўрсатувчи мисоллар оз эмас. Редакцияга кун сайин келиб турган рапортлар, хушхабарлар шундан далолат бермоқдаки, илғор бригадалар, хўжаликлар эртаги экинлардан баракали хирмон кўтармоқдалар. Ғалла ўримини тез ва нобудгарчиликсиз тугаллаш чораларини кўрмоқдалар.

Қашқадарё областининг ғаллазорларида ўрим-йиғим комплекси юксак унум билан ишлаб турибди. Ғаллани қисқа муддатда, тўла ўриб-янчиб олиш учун мусобақани кенг қулоч ёйдириш борасида Ғузор районидаги давлат наслчилик заводи, «ВЛКСМ 50 йиллиги», «Дружба», «Рассвет» совхозлари партия ташкилотлари амалга ошираётган тадбирлар диққатга сазовор, Толлимаржон район партия комитети комбайнчилар меҳнат унумдорлигини ошириш, ҳар бир агрегат билан кунига камида 10—12 гектар майдондаги ғалла ўриб олинишига эришиш учун зарур чораларини кўраётир. Ўрим-йиғим комплексларида меҳнат шароитини яратиш, сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтириш, комбайнчиларга алоҳида ғамхўрлик меҳнатда юксак маромни таъминлаётир. Бутун сиёсий-тарбиявий, маданий-оқартув ишлари ғаллазорларга кўчирилди.

Мана шу диққат-эътибордан, ғамхўрликдан руҳланган механизаторлар иш унумини кун сайин оширмоқдалар. Бугун Юсуф Маманазаров, Эргаш Тўхтаев, Бозор Тўраев сингари механизаторларнинг номлари тилларда, дилларда. Бу азамат комбайнчилар мусобақанинг олдинги қаторида бормоқдалар. Партия ташкилотлари уларнинг тажрибасини кенг оммалаштирмоқдалар, бошқа экипажларнинг аъзоларини уларга тенглашишга даъват этмоқдалар.

Ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йилида сабзавотчилик, боғдорчилик ва чорвачиликка ихтисослаштирилган хўжаликлар, районлар олдида катта вазифалар турибди. Ўзбекистон дала меҳнаткашлари бу йил эл дастурхонига, қайта ишлаш корхоналарига 6 миллион тонна—ўтган йилдагидан 700 минг тонна кўп ноз-неъмат етказиб беришлари, чорвадорлар гўшт ва сут етиштиришни кўпайтириш резервларини ишга солишлари керак. Лафзи ҳалол, ҳиммати баланд қишлоқ меҳнаткашлари белгиланган юксак марраларни муваффақият билан эгаллаш учун қатъият кўрсатиб, уюшқоқлик билан меҳнат қилмоқдалар. Кўпчилик партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари ҳар бир бригада ва участкада, ферма ва чорвачилик комплексида пухта тартиб-интизомни ўрнатишга интилмоқдалар.

Озиқ-овқат программасининг муваффақиятли бажарилишида бугунги мана шу ҳамжиҳатлик, бугунги мана шу ялпи сафарбарликнинг аҳамияти каттадир. Қишлоқ коммунистлари аксарият ҳолларда буни чуқур хис этмоқдалар. Ишда партиявий жонкуярлик кўрсатиб, қолоқларсиз ишлаш учун мусобақани авж олдирмоқдалар.

Маълумки, гўшт, сут ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, юксак мажбуриятларни сўзсиз бажаришни таъминлаш учун курашнинг тақдири бугун ем-хашак етиштирувчи далаларда ҳал этилмоқда. Жиззах ва Қашқадарё областларининг партия ташкилотлари ибратли ташаббус бошлаб бердилар. Бу областларда жамоат чорвачилиги учун икки йиллик ем-хашак жамғаришдан иборат ватанпарварлик ҳаракати кенг қулоч ёйдирилмоқда. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллаган бу ташаббус республикамизнинг барча областларида кўплаб издошлар орттирмоқда. Сурхондарё областида алмашлаб экишни тўла жорий этиш йўли билан озуқа базасини мустаҳкамлаш чоралари кўрилаётир. Наманган областининг кўпгина партия ташкилотлари шу мақсадда оралиқ, аралаш ва такрорий экинлар экиш тажрибасини кенг оммалаштирмоқдалар. Ем-хашак етиштирувчи бригадаларнинг хўжалик ҳисобига ўтказилиши юксак пировард натижани таъминламоқда.

Лекин бугунги ғоят масъулиятли дамларда фаолиятида бўшашувчанлик сезилаётган, коллектив аъзоларини, коммунистларни етиштирилган ҳосилни тўла-тўкис йиғиб-териб олишга, техникани мавсумга пухта тайёрлашга сафарбар этишда ўзибўларчиликка йўл қўяётган партия ташкилотлари ҳам йўқ эмас. Партия комитетлари меҳнат коллективларининг сиёсий негизи бўлган қуйи бўғин жанговарлигини, уларнинг меҳнат коллективларида олиб борилаётган ишларга таъсирини кучайтиришлари керак. Цех партия ташкилотлари, партия группаларининг фаолиятини жонлантириш айниқса муҳимдир. Партия йиғилишларида ўрим-йиғимнинг пировард натижаси учун кадрлар, мутахассисларнинг масъулиятини ошириш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилиниши, қабул қилинган қарорлар ишчанлик билан бажарилиши даркор.

Бироқ худди мана шу ўринда бир қатор камчиликлар содир бўлмоқдаки, улар айрим партия комитетлари ҳануз эскича иш услубидан воз кечмаганликларини, жонли, амалий ташкилотчилик ишини кўпдан кўп йиғилишлар, кенгашлар ўтказиш билан алмаштириб қўяётганликларини кўрсатмоқда. Йиғим-терим отрядларида муваққат партия, партия-комсомол группалари тузиш, иш суръати ва сифатига уларнинг таъсирини ошириш бугунги куннинг етакчи вазифаси, йиғим-теримнинг уюшқоқлик билан ўтишига партиявий таъсир кўрсатишнинг амалий йўли эканлиги унутиб қўйилаётган жойлар ҳам йўқ эмас. Айрим районларда хўжалик ва тайёрлов органлари мустақиллигини, ташаббускорлигини кучайтиришга етарли эътибор берилмаётир.

Оммавий-сиёсий иш бугун тўлалигича дала шийпонларига, иш жойларига, йиғим-терим комплекслари меҳнат қилаётган далаларга кўчирилиши лозим. Лекин шуни айтиш керакки, айрим партия комитетлари идеология ишини бугунги куннинг тез ўзгариб турувчи ташкилий характерига тўла мослай олмаётирлар. Айрим районларда ҳануз тингловчиларнинг миқдори кетидан қувиш ёки расмият учунгина агитаторлар, сиёсий ахборотчилар составини тасдиқлаб қўйиш фактлари учрамоқда. Деҳқонобод районида бу борадаги ишлар айниқса эътиборсиз қолдирилмоқда. Ачинарлиси шундаки, ҳатто айрим партия ташкилотларида фермалар ва бригадаларга агитаторлар, сиёсий ахборотчилар тайинланмаган ҳам.

Етиштирилган ҳосилнинг нобуд бўлишига йўл қўймаслик муҳимдир. Қабул пунктлари, савдо ташкилотлари, тайёрлов идоралари ва қайта ишлаш корхоналарининг партия ташкилотлари бу борада айниқса жонкуярлик, ташкилотчилик, активлик кўрсатишлари керак. Шунга эришмоқ лозимки, токи йиғиб-териб олинган ҳосил тўла ташиб олинсин, омборлар, музхоналар, тайёрлов пунктларида иш бир маромда ташкил этилсин. Хўжаликларнинг магазинлар билан бевосита алоқасини кенг йўлга қўйиш, аҳолини кун сайин сифатли сабзавот маҳсулотлари билан таъминлаб туриш шу куннинг энг зарур ишларидандир.

Йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказишда, маҳсулотнинг нобуд бўлишига йўл қўймасликда назорат органлари фаолиятини мувофиқлаштириш, халқ контроли комитетлари ва группалари, «Комсомол прожектори» штаблари изчил иш олиб боришларига эришишнинг аҳамияти катта. Уларнинг диққат-эътибори мавжуд техника ва транспорт воситаларидан оқилона фойдаланилишига эришишдан, «дала—магазин», «дала—қайта ишлаш корхонаси» конвейерлари юксак маромда ишлаб туриши учун бутун чораларни кўришдан иборат. Матбуот, радио, телевидение ходимлари илғор тажрибани пропаганда қилиш соҳасида изчил, таъсирчан, амалий иш олиб боришга, бу ишдаги айрим камчилик ёки нуқсонларни дарҳол илғаб олиб, партия ва хўжалик органлари эътиборини уларни дарҳол бартараф этишга қаратишга даъват қилингандирлар. Тайёрлов пунктлари, қайта ишлаш корхоналарида, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ортилган транспорт воситалари туриб қолишига йўл қўймаслик лозим.

Бугунги куннинг вазифаси фақат мўл ҳосил етиштириш билангина кифояланмай, уни тўла йиғиб-териб олишдан, аҳоли дастурхонига уни сифатли қилиб етказиб беришдан иборатдир. Бу ишда беғамлик, кўзбўямачиликка асло ўрин бўлмаслиги даркор. Шуни унутмаслик керакки, етиштирилган ҳосилни сақлаб қолиш уни етиштириш учун сарфланган маблағдан анча оз чиқим талаб қилади. Қишлоқ партия ташкилотлари, агросаноат комплексининг барча бўғинларида меҳнат қилаётган коммунистлар бутун куч-ғайратни ишга солиб, мана шу вазифаларни ҳал этишга сарфланаётган маблағлар кутилган самара беришига эришмоқлари, Озиқ-овқат программаси изчил бажарилишини таъминламоқлари керак.

⊙ ҒАЛЛА ЎРИМИНИ УЮШҚОҚЛИК БИЛАН ЎТКАЗАЙЛИК

⊙ БИР ЙИЛДА ИККИ ЙИЛЛИК ОЗУҚА УЧУН

⊙ ЧОРВАЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ КЎПАЙСИН

Фарғона область Ўзбекистон районидаги «Ғаниобод» совхози далаларида шу кунларда қизғин меҳнат палласи ҳукм сурмоқда. Далаларда ўрим-йиғим шитоб билан олиб борилаётир. Хўжалик деҳқонлари 300 гектар ерга беда аралаш дон сепган эдилар. Айни вақтда ҳосилни оби-тобида йиғиштириб олиш учун астойдил меҳнат қилинмоқда. Улар ҳар гектар майдондан 50 центнердан дон йиғиштириб олишни мўлжалламоқдалар. Ўрим-йиғим ишларини уюштиришда намуна кўрсатаётган Носиржон Жалолов бошлиқ бўлим деҳқонлари алоҳида ғайрат кўрсатмоқдалар. Суратда: бўлим бошқарувчиси Носиржон Жалолов, инженер Тўхтақўзи Рустамов, илғор комбайнчи Мурoджон Қурбонов.

Ж. Тўраев фотоси.

Қишлоқ хўжалик ишлари кундалиги

ОЗУҚА ТЎПЛАШГА — ЗАРБДОР СУРЪАТ

Озуқа тайёрловчилар учун масъулиятли дамлар бошланди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX пленуми чорвадорлар олдига қўйган вазифаларни муваффақиятли амалга ошириш учун аксарият хўжаликларнинг озуқа тайёрловчи бригадалари 1,5—2 йилга етадиган озуқа жамғариш учун курашни авж олдирмоқдалар. Социалистик мусобақада Самарқанд, Жиззах ва Қашқадарё областларининг озуқа тайёрловчилари пешқадамлик қилмоқдалар. Улар шу кунгача йиллик топшириққа нисбатан 50—60 процент миқдорида пичан ва табиий ўт тайёрладилар.

Сурхондарё областидаги Гагарин номли, «Сайроб», Фарғона областидаги «Ҳамзаобод» совхозлари, Коммунистик районидаги «Политотдел», Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозларининг озуқа етиштирувчи бригадалари коллективлари алмашлаб экиш далаларида муваффақиятли меҳнат қилмоқдалар.

Ҳозирга қадар республика бўйича 2,2 миллион тоннадан зиёд дағал хашак тайёрланди. Бу йиллик топшириқнинг 30 процентини ташкил этади. Шу жумладан, 890 минг тонна, яъни йиллик топшириқнинг 34 проценти миқдорида пичан тайёрлашга эришилди.

Шу билан бирга айрим областларда, кўпгина район ва хўжаликларда озуқа тайёрлаш суръати ҳамон сустлигича қолмоқда. Бу жойларда табиий ўтлоқлардан пичан тайёрлаш имкониятлари деярли фойдаланилмаётир. Навоий областининг Навбаҳор районидаги Ленин номли, Навоий районидаги «Ленинский путь» колхозлари ва бошқа хўжаликларда озуқа тайёрлаш учун ҳанузгача етарли миқдорда кишилар, ўрим-техникаси, транспорт воситалари ажратилмаган. Ўрилган ўтлар узоқ вақт йиғиштириб олинмайди, натижада пичандаги озуқа моддаларининг анчагина қисми нобуд бўлмоқда. Бухоро, Хоразм областларидаги кўпчилик хўжаликларда ҳам ана шундай манзарани кузатиш мумкин.

Қорақалпоғистон автоном республикасидаги колхозлар ва давлат хўжаликларидаги иш суръати айниқса ташвишлидир. Бу ерда атиги 65 минг тонна —топшириққа нисбатан 11 процент миқдорида дағал хашак тайёрланди, холос. Элликқалъа, Бўзатов, Кегайли районларида эса бу кўрсаткич бундан ҳам паст.

Андижон, Наманган, Сирдарё, Фарғона областларининг хўжаликлари ўтган йилдагидан кам озуқа тайёрладилар.

Бу йил ўт-ўланларнинг мўл бўлиши кўпроқ витаминли ўт уни тайёрлаш имконини беради. Лекин кўпгина колхоз ва совхозлар ана шу қимматли озуқани тайёрлашга ҳанузгача киришмадилар. Мавжуд агрегатларнинг кўп қисми унумли ишлатилмаётир, кўплаб агрегатлар эса бекор турибди. Бу эса хўжаликларнинг экономикасига катта зарар етказмоқда.

Тайёрланаётган озуқанинг сифатини янада яхшилаш катта аҳамиятга эгадир. Бироқ назоратнинг йўқлиги сабабли бир қатор хўжаликларда озуқанинг анча қисми сифатсиз тайёрланмоқда. Навоий ва Жиззах областларида озуқа сифатини белгиловчи агрохимия лабораторияси иши ҳанузгача йўлга қўйилмади. Бухоро ва Қашқадарё областларида эса тайёрланаётган пичан ва сенажнинг арзимас қисми анализ қилинмоқда, холос.

Бошоқли дон экинларини ўриб-йиғиб олиш миқёси кун сайин кенгаймоқда. Вақтни бой бермасдан барча сомонни нест-нобуд қилмай йиғиштириб олиш, ҳосилдан бўшаган ерларга такрорий озуқа экинлари экиш жуда муҳимдир. Бу, чорва моллар рационини янада бойитиш имконини беради. Шу билан бирга август-сентябрь ойларида оралиқ экиш учун перко, рапс, сули уруғини тайёрлаб қўйиш лозим.

Бугунги кунда мустаҳкам озуқа запасини вужудга келтиришга ғамхўрлик қилиш маҳаллий партия, совет органлари, агросаноат бирлашмаларининг бош вазифаларидан биридир. Чорва қишловининг яхши ўтиши кўп жиҳатдан уларнинг биргаликдаги ғайратига боғлиқ. Ўрим-йиғим отрядлари ва бригадалари ишини оқилона ташкил этишга, маҳсулот етиштиришни кўпайтириш ва юқори сифатли озуқа тайёрлаш учун ходимларнинг моддий ва маънавий манфаатдорлигини оширишга алоҳида эътибор берилиши зарур.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИНИНГ ПЛЕНУМЛАРИ

● АНДИЖОН, 11 июнь. (ЎзТАГ). Андижон область партия комитетининг бугун бўлиб ўтган пленумида область партия ташкилотининг халқ истеъмоли молларни ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва 1983—1985 йилларда меҳнаткашларни шу моллар билан таъминлашни яхшилаш тадбирлари тўғрисида КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларидан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов тавсияларидан келиб чиқадиган вазифалари муҳокама қилинди.

Пленум иштирокчилари КПСС XXVI съезди ва Тбилиси шаҳрида ўтказилган Бутуниттифоқ илмий-амалий конференция талаблари асосида шаҳар, район партия комитетларининг бошланғич партия ташкилотларига раҳбарлигини яхшилашга қаратилган иш форма ва методларини янада такомиллаштириш тадбирларини ҳам муҳокама қилдилар.

Пленумда Андижон область партия комитетининг биринчи секретари С. М. Мамарасулов нутқ сўзлади.

● НАВОИЙ, 11 июнь. (ЎзТАГ). Область партия комитетининг бугун бу ерда бўлиб ўтган пленумида халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва 1983—1985 йилларда аҳолини шу моллар билан таъминлашни яхшилаш тўғрисида КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини ҳамда КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов тавсияларини бажариш соҳасида Навоий область партия ташкилотининг вазифалари кўриб чиқилди.

Пленумда Навоий область партия комитетининг биринчи секретари В. П. Есин нутқ сўзлади.

● ҚАРШИ, 11 июнь. (ЎзТАГ). Қашқадарё область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум иштирокчилари халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш тўғрисида КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов йўл-йўриқлари қандай бажарилаётганлиги тўғрисида область ижроия комитетининг раиси Т. Сохатовнинг докладини муҳокама қилдилар. 1983 — 1985 йилларда аҳолини кенг истеъмол моллари билан таъминлашни яхшилаш соҳасида қўшимча тадбирлар белгиланди.

Пленумда Қашқадарё область партия комитетининг биринчи секретари Р. Ғ. Ғойипов нутқ сўзлади.

● ТЕРМИЗ, 11 июнь. (ЎзТАГ). Сурхондарё область партия комитетининг бугун бўлиб ўтган пленумида халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва 1983—1985 йилларда аҳолини шу моллар билан таъминлашни яхшилаш соҳасида қўшимча тадбирлар тўғрисида КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов тавсиялари қандай бажарилаётганлиги муҳокама этилди. Область ижроия комитетининг раиси Н. Т. Туропов доклад қилди.

Пленумда область партия комитетининг биринчи секретари А. Каримов нутқ сўзлади.

● ФАРҒОНА, 11 июнь. (ЎзТАГ). Фарғона область партия комитетининг пленуми халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва 1983—1985 йилларда аҳолини шу моллар билан таъминлашни яхшилаш юзасидан қўшимча тадбирлар тўғрисида КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг тавсияларини бажариш соҳасида область партия ташкилотининг вазифаларини муҳокама қилишга бағишланди. Фарғона область ижроия комитетининг раиси А. Рустамов доклад қилди.

Пленумда Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Х. Умаров нутқ сўзлади.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими Н. Г. Неделькин қатнашди.

Актив йиғилишлари

11 июнь куни Тошкент область партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлди. КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг тавсиялари асосида халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш ва сифатини яхшилаш соҳасида партия, совет ва хўжалик органларининг вазифалари муҳокама қилинди.

Халқ учун моллар ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш ва сифатини яхшилаш тадбирлари белгиланди.

Йиғилишда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

* * *

УРГАНЧ, 11 июнь. (ЎзТАГ). Область партия активининг бўлиб ўтган йиғилишида область коммунистларининг халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва 1983—1985 йилларда аҳолини шу моллар билан таъминлашни яхшилаш соҳасидаги қўшимча тадбирлар тўғрисида КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларидан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов тавсияларидан келиб чиқадиган вазифалари муҳокама этилди. Хоразм область ижроия комитетининг раиси К. Сапоев доклад қилди.

Йиғилишда область партия комитетининг биринчи секретари М. Худойберганов нутқ сўзлади.

СОВЕТ—ПОКИСТОН МУЗОКАРАЛАРИ

10 июнь куни Кремлда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громиконинг қисқача амалий визит билан Москвага келган Покистон ташқи ишлар министри Ёқубхон билан музокаралари бўлиб ўтди.

Улар Совет Иттифоқи ва Покистонни ўзаро қизиқтирувчи бир қанча актуал халқаро проблемалар юзасидан, шунингдек Совет — Покистон муносабатларининг баъзи масалалари хусусида фикрлашиб олдилар.

Афғонистон теварагидаги аҳволни сиёсий бартараф этиш проблемасига алоҳида эътибор берилди.

А. А. Громико Афғонистон билан Покистон ўртасида БМТ Бош секретарининг шахсий вакили орқали аҳволни сиёсий бартараф этиш масалалари юзасидан музокаралар олиб борилаётганлигига ижобий баҳо берди. Шу музокараларнинг навбатдаги давраси июнь ойининг ўрталарида Женевада яна бошланади. Айни вақтда у Афғонистон Демократик Республикасининг ички ишларига ташқаридан қуролли йўл билан ва бошқа ҳар қандай аралашувни батамом тўхтатиш асосидагина аҳволни сиёсий бартараф этиш мумкинлигини таъкидлади. Айни Покистон мана шу мустақил қўшилмаган давлат теварагидаги кескинликни тугатишда муҳим роль ўйнаши мумкин ва лозим, чунки Афғонистонга аввало Покистон территориясидан қурол ёрдамида бостириб кирилмоқда.

Афғонистон теварагидаги вазиятнинг сиёсий бартараф этилиши умуман жануби-ғарбий Осиёдаги вазиятни соғломлаштиришга, Покистоннинг ўз қўшнилари билан муносабатларини нормаллаштиришга ҳам имкон бериши уқтириб ўтилди. Бу эса турли соҳалардаги Совет — Покистон муносабатларини ривожлантириш учун ҳам анча қулай шароит яратган бўлур эди.

Ёқубхон мана шу ва бошқа муҳокама этилган масалалар хусусида Покистоннинг позициясини баён этиб берди. (ТАСС).

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидаги районлар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади:

Бахмал райони (район партия комитетининг секретари А. Ҳакимов, район ижроия комитетининг раиси А. Наримонов, район комсомол комитетининг секретари М. Ҳ. Норчаев, бош пиллахона директори А. Ёқубов);

Жалолқудуқ райони (район партия комитетининг секретари Т. Т. Топволдиев, район ижроия комитетининг раиси К. Сиддиқов, район комсомол комитетининг секретари М. Шарипова, бош пиллахона директори Ҳ. Орзиев);

Ғаллаорол райони (район партия комитетининг секретари В. Х. Насриддинов, район ижроия комитетининг раиси Ҳ. Ўрозқулов, район комсомол комитетининг секретари Б. Т. Ҳасанов, бош пиллахона директори Ш. Ҳилолиддинов);

Қўрғонтепа райони (район партия комитетининг секретари У. Саримсоқов, район ижроия комитетининг раиси Б. Т. Болтабоев, район комсомол комитетининг секретари М. Ғаниева, бош пиллахона директори Т. И. Йўлдошев);

САМАРҚАНДДА САМИМИЙ УЧРАШУВ

САМАРҚАНД, 11 июнь. (ЎзТАГ). Қадимий шаҳар меҳнаткашлари бугун Югославия вакилларини азиз меҳмонлардек кутиб олдилар. Бу ерда Ўзбекистон ССРда Македония Социалистик Республикаси маданияти кунларига бағишланган тантаналар бошланди. Маданият кунлари программасида меҳнат коллективларида суҳбатлар ўтказиш, шеърият кечалари, санъат усталарининг концертларини уюштириш кўзда тутилган.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Чет эл туризми бош бошқармасини СССР Чет эл туризми давлат комитетига айлантирди.

* * *

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Петр Андреевич Абрасимовни СССР Чет эл туризми давлат комитетининг раиси қилиб тайинлади.

БУГУН—ЕНГИЛ САНОАТ ХОДИМЛАРИ КУНИ

ЭЛНИ ЧИРОЙЛИ КИЙИНТИРАЁТГАНЛАР

Жонажон партиямизнинг XXVI съезди белгилаб берган катта социал-иқтисодий программада халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, сифатини яхшилаш ва хилларини ошириш кўзда тутилган. Бу улкан аҳамиятга молик масалани ҳал этишда, совет халқини пишиқ-пухта, чиройли, замонавий кийим-кечаклар, пойабзал, газлама ва бошқа турдаги маҳсулотлар билан таъминлашда енгил саноат алоҳида ўрин тутади. «Ҳамма учун маҳсулот тайёрловчи индустрия» ходимлари ўн биринчи беш йилликнинг ўзак йилида асосий диққат-эътиборни аҳоли кўплаб талаб қилаётган маҳсулотлар сифатини яхшилашга ва ассортиментини кенгайтиришга алоҳида аҳамият бермоқдалар. Шунга биноан ип газлама ва калава, нотўқима материаллар, пайпоқ ва трикотаж маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи корхоналар қурилиши тезлаштирилмоқда. Шуниси диққатга сазоворки, енгил саноат, айниқса, Ўрта Осиё ва Закавказье республикаларида илдам суръатлар билан ривожлантирилмоқда. Чунончи, кейинги йилларнинг ўзида республикамизда калава, ип ва шойи газламалар, трикотаж ва тикилган буюмлар тайёрлайдиган бир қанча йирик корхоналар ва цехлар ишга туширилди. Йирик корхоналарнинг филиалларини бўш меҳнат ресурслари мавжуд бўлган кичик шаҳарларда, район марказларида ва қишлоқ аҳоли пунктларида қуриш халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарувчи тармоқларни ривожлантиришнинг энг самарали йўналишларидан бири бўлиб қолди. Натижада 2 йил ичида 100 тадан кўпроқ филиал ва цех фойдаланишга топширилди. Тўқимачилик корхоналарининг филиаллари жадал суръатлар билан, норматив муддатлардан икки-уч баравар тез бунёд этилмоқда. Шу давр ичида жами лойиҳа қувватига мувофиқ йилига 20,6 минг тонна калава ва 180 миллион метр хом сурп ишлаб чиқара оладиган 21 та корхона бунёд этилди.

Халқ истеъмол моллари тайёрлашни кўпайтиришнинг резерв ва имкониятлари беҳисоб. Улардан омилкорлик билан, тўла-тўкис фойдаланиш энг муҳим вазифалардан биридир. Республикамизда ишни уйида бажариш формалари кенг ривожлантирилмоқда. Бу форма кўп болали аёлларни, инвалидлар, пенсионерлар, халқ усталарини халқ учун керакли моллар ишлаб чиқаришга жалб этиш имкониятини бермоқда.

Халқ учун зарур маҳсулотлар тайёрлашни кўпайтиришнинг яна бир йирик резерви — ишлаб турган фабрика ва заводларни техник жиҳатдан қайта қуроллантириш, фан ва техниканинг энг сўнгги ютуқлари асосида реконструкциялаш ва такомиллаштиришдир. Бу йўналишда ҳам республикамизда тилга олса арзигули ишлар адо этилмоқда.

Коммунистик партия ва Совет давлати енгил саноатни тараққий эттиришга катта эътибор берар экан, ушбу тармоқ меҳнатчилари ҳақида, уларнинг меҳнати ва турмушини янада яхшилаш тўғрисида ҳам ғамхўрлик қилмоқда. КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг СССР Енгил саноат министрлиги системасидаги бирлашмалар, тўқимачилик ва бошқа корхоналарда кадрларнинг турғун бўлиб қолишлари учун қўшимча тадбирлар тўғрисида яқинда қабул қилган қарори ана шундан далолатдир.

Республикамиз енгил саноатчилари мамлакатимиздаги касбдошлари каби бу ғамхўрликка зарбдор меҳнат билан жавоб бермоқдалар. Улар беш ойлик план топшириқларини кўпгина кўрсаткичлар бўйича ортиғи билан адо этиб, ўзларининг анъанавий байрамларини муносиб кутиб олдилар. Тармоқ ходимлари ўртасида авж олдириб юборилган социалистик мусобақа пешқадамлари орасида Тошкентдаги Ленин орденли Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи ҳам бор. Корхонада йил бошидан бери планга қўшимча 600 минг сўмликдан зиёд маҳсулот тайёрланди. Уларнинг 40,3 проценти давлат Сифат белгиси билан истеъмолчиларга жўнатилмоқда. Бу, бултургидан анча кўп, демакдир.

СУРАТДА: бирлашма 2-тикувчилик цехининг ишчиси Доно Юсупова. У смена нормасини 170 процентга етказиб адо этмоқда.

А. Ванштейн ва А. Усмонов (ЎзТАГ) фотоси.

КАДРЛАР ЎҚУВИ

КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Ижтимоий фанлар академиясининг партия ва совет раҳбар кадрлари малакасини ошириш институтида мамлакатнинг республика, ўлка, область марказлари ва бошқа катта шаҳарларидаги шаҳар партия комитетлари биринчи секретарларининг ўқуви тугади.

Тингловчилар ҳузурида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари М. С. Горбачев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитети биринчи секретари В. В. Гришин, КПСС Марказий Комитети секретарлари И. В. Капитонов, М. В. Зимянин, К. В. Русаков, Н. И. Рижков, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирлари Е. К. Лигачев, Я. И. Кабков, Н. И. Савинкин, К. С. Симонов, В. Ф. Шауро, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Н. К. Байбаков, Г. И. Марчук, И. Т. Новиков, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Партия контроли комиссияси раисининг ўринбосари И. С. Густов, ВЛКСМ Марказий Комитети биринчи секретари В. М. Мишин, СССР министрлари С. П. Буренков, М. А. Прокофьев, М. С. Шкабардян, СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети раиси А. А. Булгаков, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитети раиси М. В. Грамов, «Партийная жизнь» журнали редактори М. И. Халдеев, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Ижтимоий фанлар академияси ректори В. А. Медведев, академия профессорлари сўзга чиқдилар.

Машғулотларда партия ташкилотларининг экономикани ривожлантиришга ва фан-техника тараққиётини тезлаштиришга, шаҳарларни социал-иқтисодий жиҳатдан комплекс ривожлантиришга, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва сифатини оширишга, Озиқ-овқат программасини амалга оширишга партия ташкилотларининг раҳбарлиги соҳасидаги иш тажрибалари баён этилди. Шу масалалар юзасидан институт тингловчилари — область партия комитетларининг биринчи секретарлари: Челябинскдан — М. Г. Воропаев, Харьковдан — В. П. Мисниченко, Гроднодан — Л. К. Клецков, Фарғонадан — Ҳ. У. Умаров, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитети секретари Е. Ф. Башманов ва бошқалар доклад қилдилар.

КПСС Марказий Комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлими раҳбар ходимлари иштирокида ўтган семинар ва амалий машғулотларда шаҳар партия комитетларининг партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорларини бажариш, партия комитетлари ишининг услуби ва методларини такомиллаштириш, шу йилги ва умуман ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажаришга меҳнаткашларни сафарбар қилиш соҳасидаги фаолиятига доир масалалар муҳокама қилинди.

ДЎСТЛИК ВА ҚАРДОШЛИК ТИЛИ

Тарих Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи еттинчи ўн йиллигини ҳисобламоқда. Бугунги кунда бизнинг буюк Иттифоқимиз бутун жаҳон олдида ривожланган социалистик жамиятни такомиллаштириш жараёнида биргаликда иштирок этаётган юздан ортиқ миллат ва элатларнинг аҳил оиласи сифатида намоён бўлмоқда. Уларнинг интернационал бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлашга кўмаклашаётган муҳим омил — ленинчи Коммунистик партиямизнинг бизга ўтмишдан қолган миллий масалани чинакам демократик ҳал қилганлигидир, барча миллатлар ва элатларнинг эркин ривожланаётганлигидир, миллий маданиятлар ва тилларнинг гуллаб яшнаши ҳамда бир-бирини ўзаро бойитиши учун шароитнинг яратилганлигидир, совет кишилари ихтиёрий равишда миллатлараро алоқа воситаси сифатида қабул қилган рус тилининг ривожланиши ва тарқалишидир.

* * *

В. И. Ленин Октябрдан анча олдинроқ барча миллатлар, уларнинг маданияти ва тилларининг эркинлиги ва тенглиги принципини ҳар томонлама асослаб берди. Революция доҳийси буни миллий адоватни бартараф этишнинг, мамлакатдаги барча халқлар ўртасида ўзаро ишонч муносабатларини ўрнатишнинг сўзсиз шарти деб билар эди. «Миллатлар ва тилларнинг тенг ҳуқуқийлигини эътироф этиш марксистлар учун қимматлидир, — деб ёзди у, — бунинг сабаби марксистлар энг изчил демократлар бўлганларигина эмас. Пролетар бирдамлиги манфаатлари, ишчилар синфий курашининг биродарларча бирлиги манфаатлари, ҳатто озгина бўлса ҳам миллий ишончсизлик, бегоналик, шубҳа, душманликни йўқотиш учун миллатларнинг тўла-тўкис тенг ҳуқуқлилигини вужудга келтиришни талаб этади». (Тўла асарлар тўплами 25-том, 164-бет). Лениннинг бу ғоялари партия учун программ ғоя бўлиб қолди, чоризм томонидан мажбуран қабул қилдирилган ва шу сабабли «нодавлат» тилларнинг ҳуқуқий тенгсиз, бўйсинувчи аҳволига олиб келувчи мажбурий давлат тилини бекор қилиш тўғрисидаги талабларда ўз аксини топди.

Социалистик қурилиш давомида ўнлаб миллатлар ва элатлар маданий даражаси тез юксала борди, бутун совет жамиятининг маънавий потенциали ошиб борди. Тарихан жуда қисқа муддат ичида ўтказилган СССР халқлари миллий маданияти ва тилларини ривожлантириш ишлари ўзининг кўлами билан, катта натижалари билан ҳайратга солади. Барча миллатлар ва элатлар болаларни ўз она тилларида ўқитиш имкониятига эга бўлибгина қолмай, шу билан бирга мустақил тарихий ижодиётга актив қўшилиш, социалистик экономикани, давлатчилик ва маданиятни ривожлантириш имкониятига эга бўлдилар.

Совет ҳокимияти давридагина мамлакатимиздаги элликка яқин халқ ўз ёзувига эга бўлди. Барча миллатлар ва элатлар бутун ССР Иттифоқи учун ягона цивилизация ва маданият ютуқлари даражасига кўтарилишида муҳим роль ўйнаган бу факт тўғрисида фахрланиб гапириш учун ҳамма асосларимиз бор.

Социализм халқнинг ижодий ғайратини ривожлантиришга мисли кўрилмаган туртки бериб, миллатлар, уларнинг маданияти ва тиллари ҳар томонлама ва эркин тараққиётининг синоними бўлиб қолди. Социализм практикаси «иккинчи сортли» тиллар ва маданият йўқ» деган ҳақиқатни тасдиқлади. Эркин тараққиёт шароитида ҳар бир миллат ва элат Ватанимиз ва жаҳон маданиятини бойита оладиган чуқур мазмунли ва катта эмоционал кучга эга бўлган маънавий ижодиётни ярата олади.

«Ленин васиятлари, миллий сиёсатнинг ленинча принциплари биз учун муқаддасдир», — деб таъкидлади ўртоқ Ю. В. Андропов.

Бу миллий тиллар соҳасида партия сиёсатини амалга оширишга ҳам тааллуқлидир. Ҳозирги вақтда миллатлар, элатлар, миллий ва этник группаларнинг бир юз ўттиздан ортиқ тиллари маданиятни гуллаб-яшнатишга ёрдам бериб тенг ҳуқуқлилик асосида бир-бирини бойитиб бормоқда, ривожланмоқда. Етмишдан ортиқ тилда бадиий асарлар яратилмоқда, 67 тилда радиоэшиттиришлар олиб борилмоқда, 52 тилда ўрта мактаблар учун дарсликлар босиляпти, 42 тилда театр спектакллари қўйиляпти, 46 тилда журналлар чиқариляпти.

Миллий масалани ҳал қилишдаги ютуқлар, жумладан тил соҳасидаги ютуқлар жуда кўп миллатлар ва элатлар ягона давлат доирасида яшаши ва меҳнат қилиши фактининг ўзи келтириб чиқарадиган барча проблемалар йўқ бўлиб кетади деган маънони билдирмайди, албатта. Тилга муносабат ҳам тўғри, илмий жиҳатдан текширилган миллий сиёсатнинг энг муҳим омилларидан биридир. СССР халқлари тил ҳаётидаги ҳамма жараёнлар ихтиёрий, изчил демократик асосларда ривожланмоқда. Миллатлар ва элатларнинг эркинлиги ва амалий тенглиги кишиларнинг миллий тил ҳурмати кўринишларининг ҳар томонлама намоён бўлиши учун шароит яратади. Шу билан бир вақтда ижтимоий практика тилларнинг таълимни, китоб нашрини ташкил этиш мақсадга мувофиқроқ бўлганлари тезроқ ривожланиши ва тарқалиши асосида тилларнинг бир-бирини бойитишнинг кўп томонлама ва чуқур жараёнлари юз беради. Бироқ, бу бир миллатнинг тилини бошқаларнинг зарарига мажбуран қабул қилдириш деган маънони билдирмайди. Масалан, мамлакатимизда болаларни ўқитиш тили мутлақо ихтиёрий равишда белгиланади. Кўп ота-оналарнинг фарзандларини кенгроқ тарқалган, қулайроқ тилда ўқитишга интилишлари буни объектив равишда тасдиқлаб турибди.

Масалан, Совет ҳокимияти йилларида ўз ёзувига эга бўлган халқларнинг тахминан ярми кейинчалик ўз фарзандларини территория жиҳатидан ва этник жиҳатдан яқин бўлган миллат тилида ихтиёрий равишда ўқита бошлади. Баъзи ҳолларда у ёки бу миллий тилда гаплашувчиларнинг сони кўпайиб боради, бошқа миллий тилда гаплашувчиларнинг сони эса камаймоқда. Бундан энг муҳими миллий тилларга баҳо беришда бир томонламаликка йўл қўймаслик, тил жараёнларининг чинакам ривожланишига реалистик ёндашиш керак.

Халқлар дўстлигининг, улар ўртасида ишончнинг мустаҳкамланиши, умумий идеаллар ва мақсадлар атрофида бирлашиш янада йирик ва ҳаётий тил бирликларини вужудга келиши ва ривожланишига олиб боради. Ўз-ўзидан равшанки, бу жараён миллий тафовутларни ҳам, кишиларнинг ўз миллий мансублигини англаб етишини ҳам бартараф қилмайди. Социализм миллий хусусиятлар кўринишларининг прогрессив анъаналар ва маросимлардан фойдаланишнинг эркинлигини сақлаб қолади ва таъминлайди. Албатта, бунда ҳар бир миллатнинг маънавий меросида, анъаналарида, турмушида яхши томонларгина эмас, балки эскирган, умри тугаган томонлари ҳам борлигини унутмаслик керак. Бу ўринда ҳаётнинг ўзи воз кечган нарсаларни сунъий равишда сақлаб қолишга уринмаслик муҳимдир.

* * *

Бизнинг кундалик реал воқеликларимиздан бири — бутун давлат миқёсида бўлгани каби, ҳар бир республика, область, район аҳолиси, аксарият кўпчилик меҳнат коллективлари аъзолари составининг кўп миллатлилигидир. Совет миллатлари ва элатларининг ҳар томонлама яқинлашиш жараёнида, ягона интернационал маданиятни шакллантиришда

НАЗАРИЯ МАСАЛАЛАРИ

тилларнинг ҳамкорлиги ва бир-бирини бойитиб бориши сезиларли даражада роль ўйнайди. Кўп миллатли Совет давлатида бундай ҳамкорликнинг оқилона, амалиётда синовдан ўтган шундай ҳамкорлиги аста-секинлик билан ишлаб чиқилди. В. И. Ленин «иқтисодий оборот эҳтиёжлари бир давлатда яшовчи миллатларни (токи улар бирга яшашни хоҳлар эканлар) кўпчиликни ташкил қилувчи халқнинг тилини ўрганишга мажбур этади» (Тўла асарлар тўплами, 23-том, 474-бет). деб ёзган эди. Тилларнинг тенг ҳуқуқлилиги миллатлараро муносабатлар тили тўғрисидаги масалани демократик, ихтиёрийлик асосида ҳал этишни тезлаштиради.

Бизнинг мамлакатимизда ленинча миллий сиёсат амалга оширилганлиги туфайли ижтимоий ҳаётнинг барча жиҳатларини интернационаллаштириш, миллий маданиятларнинг бир-бирини бойитиши ва гуллаб-яшнаши рўёбга чиқмоқда. СССРдаги ҳар бир миллат ва элатнинг она тили ва адабиёти ҳар томонлама ва тенг ҳуқуқлар асосида ривожланиши учун кенг майдон очилди. СССР Конституцияси томонидан ҳамма гражданларга ўз она тили ва Совет Иттифоқидаги бошқа халқлар тилларидан фойдаланиш ҳуқуқи реал таъминланди. Айни пайтда кишиларнинг янги тарихий бирлиги юзага келган ва мустаҳкамланиб бораётган ҳозирги шароитда, мамлакат экономикаси ягона халқ хўжалик комплексига айланган даврда совет гражданлари томонидан ихтиёрий суратда миллатлараро алоқа воситаси сифатида қабул қилинган рус тилининг аҳамияти ошиб боради.

Рус тили — Ленин сўзлари билан айтганда, миллатлар ўртасидаги муносабатларда энг қулай ва фойдали воситадир. Биринчидан, 1979 йилги аҳолини рўйхатга олиш маълумотларига кўра, мамлакат аҳолисининг 58,6 проценти, яъни совет гражданларининг кўпчилиги уни ўзининг она тили деб атади. Иккинчидан, бу тил буюк рус маданиятининг тили бўлиб, у янги, социалистик цивилизацияни яратишда ва ривожлантиришда илғор роль ўйнамоқда. Бу тил жаҳон прогрессив маданияти эришган барча ютуқларни ўзида мужассамлаштиради ва фаол қайта ишлайди. Учинчидан, бу тил революцияга ва социализмга садоқати, барча миллатлар ва элатларга уларнинг социал ва маданий тараққиёт бобида ҳар томонлама ривожланишида беғараз ёрдам бераётганлиги билан СССРдаги ҳамма миллат ва элатларнинг жуда катта обрў-эътиборини ва чуқур ҳурматини қозонган халқ тилидир.

Партия ва совет органларига, оммавий ахборот воситалари редакцияларига келаётган жуда кўплаб мактубларда таъкидланганидек, ўз она тили билан бирга рус тилида бемалол сўзлаша олиш ва ёза билиш ҳар бир совет кишисининг эҳтиёжига айланмоқда, барча миллатлар ва элатларни бир-бирига янада яқинлаштиришга, уларнинг дўстлигини мустаҳкамлашга, СССР гражданларини Ватан ва жаҳон маданиятининг маънавий бойликларидан, фан техника тараққиёти ютуқларидан баҳраманд қилишга хизмат қилмоқда. Рус тилини ихтиёрий равишда ўрганаётган кишиларнинг сони йилдан йилга ошмоқда. 70-йилларнинг ўзидагина рус тилида бемалол сўзлаша оладиган ва ёза оладиган рус бўлмаган миллат гражданлари сони 61,3 миллион кишига етди. Бу мамлакатдаги рус бўлмаган барча аҳолининг қарийб ярмини ташкил қилади. Бундан ташқари 1970 йилда 13 миллион, 1979 йилда эса 16,3 миллион рус бўлмаган кишилар рус тилини она тили деб атадилар. Умумий ҳисобда ҳозирги пайтда рус бўлмаган миллат вакилларининг 62 проценти бу тилни пухта эгаллаган. Бугунги кунда иккита тилда бемалол сўзлаша олиш ва ёза билиш оммавий тус олган. Табиийки, ана шу тилларнинг бири — рус тилидир. Бу жуда катта сиёсий ва ижтимоий аҳамиятга молик мисолки, у СССР халқларининг бир-бири билан муносабатлари ва ҳар томонлама ҳамкорлиги кучайганлигининг ёрқин кўрсаткичидир.

Икки тилликнинг ёйилиши миллий маданиятлар гуллаб-яшнаши ва бир-бири билан яқинлашиши, ягона совет маданияти мустаҳкамланиши учун, айниқса, муҳимдир. Кундалик ҳаётда иккита ва ундан ҳам кўпроқ тилларни ихтиёрий суратда ўрганиш ва улардан фойдаланиш социализм мухолифлари билан ғоявий баҳсларда жуда салмоқли воситадир. Бизнинг мухолифларимиз рус тилини «зўрлаб тиқиштиришяпти» деб зўр бериб жар солмоқдалар, миллий тилларни «қисиб қўйишяпти» деб ёлғон-яшиқ уйдирмаларни тарқатмоқдалар. Бизнинг мамлакатимизда тенг ҳуқуқли миллатларнинг, элатларнинг дўстлиги ва ҳамкорлигига табиийки, тенг ҳуқуқли тилларнинг дўстлиги ва ҳамкорлиги кўмак беради.

Социалистик ва коммунистик қурилиш давомида бизнинг кишиларимизда ҳақиқий «тил интернационализми» юзага келди. У ягона совет халқига — социал ва интернационал бирликка жипслашган барча миллатлар ва элатларнинг ўзига хос тиллари ва маданиятига бўлган чуқур ҳурматидан иборат. Тилларнинг ўзаро бир-бири билан ҳамкорлиги уларнинг бойишига ва ривожланишига, миллий маданиятларнинг янада яқинлашишига имкон беради. Рус тилида ёзувчи қирғиз Чингиз Айтматов, абхаз Георгий Гулиа, озарбайжон Чингиз Гусейнов, ўзбек Раим Фарҳодий, қозоқ Олжас Сулаймонов, чукчи Юрий Ритхэу, Шимол, Сибирь ва Узоқ Шарқ халқларининг кўплаб вакиллари қаламига мансуб асарлар совет халқининг ягона интернационал маданиятига қўшилган ҳисса бўлибгина қолмайди. У маълум даражада рус тилини миллий маданиятларнинг ўзига хос реал хусусиятлари билан, миллий турмуш белгилари, шу миллатнинг характери, психологияси билан бойитади. Рус тили юксак таржимачилик маданияти (у бу соҳада кўп асрлик анъанага эга) билан ҳам ана шу нарсага кўмаклашиб борган сари кўпроқ даражада барча халқлар ўртасида ўзига хос кўприк ролини ўтаб, миллий маданиятларнинг бир-бирини бойитишига ёрдам беряпти.

Партия СССР халқларининг турмушимизнинг барча бўғинларида дўстлиги ва ҳамкорлигини мустаҳкамлаш тўғрисида ғамхўрлик қилар экан, мамлакатимиз гражданларининг миллатлараро алоқа тилини эгаллашларига ҳам алоҳида аҳамият беради. Яқинда КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети иттифоқдош ва автоном республикалардан тушган таклифларга мувофиқ иттифоқдош республикалардаги умумтаълим мактаблари ва бошқа ўқув юртларида рус тилини ўрганишни яхшилаш бўйича қўшимча тадбирлар ҳақида қарор қабул қилди. Бунда миллий республикалар аҳолисининг рус тилини ўрганишини енгиллаштиришга имкон берувчи шарт-шароитларни яратишга қаратилган тадбирлар комплекси белгиланди. Улар орасида ўқитувчи кадрлар тайёрлашни кенгайтириш ва яхшилаш, уларнинг малакасини ошириш ҳам бор. Ўқувчи ёшларнинг рус тилини эгаллашга бўлган интилишларини тўлароқ қондиришга хизмат қилувчи дарсликлар, ўқув қўлланмалари, луғатлар, методик ва бадиий адабиётлар чиқариш, энг яхши ўқитувчилар, партия ва совет органлари, жамоат ташкилотларининг тажрибасини кенг оммалаштириш борасидаги қўшимча тадбирлар ҳам назарда тутилган.

Рус тили коммунизм бинокорлари ҳамкорлигини мустаҳкамлашда борган сари каттароқ роль ўйнаяпти. У эндиликда совет халқлари ўртасида фан-техника ва маданият соҳасидаги алоқаларга хизмат қилувчи асосий тилгина бўлиб қолмай, балки уларнинг маънавий ҳаётлари бойиши жараёнидаги бош воситачига ҳам айланди.

Маълумки, тиллар муаммоси узоқ асрлар мобайнида кўпгина давлатлар ва антогонистик жамиятлар учун ўтиб бўлмас ғов бўлиб келди. У буржуа оламидаги ўткир тўқнашувлар сабабчиси бўлиб қолмоқда. Буни Канаданинг инглиз ва француз тилларида сўзлашувчи аҳолиси, Белгиядаги фламандлар ва валлонлар ўртасидаги қарама-қаршиликлардан ҳам кўрса бўлади. Ғарбий Европа мамлакатларидаги миллионлаб хорижий ишчилар бошқа капиталистик мамлакатлардаги миллий озчилик, Жанубий Африка республикаси ва Австралиянинг туб аҳолиси — аборигенлар, АҚШдаги кўплаб миллий ва тил группалари жамиятнинг ҳақиқий хўрланган вакилларидир.

Социализм антогонистик синфларни йўқ қилиб, тарихда биринчи марта миллатлар ўртасидаги антогонизмни бартараф қилишга муваффақ бўлди, уларнинг маданиятлари ва тилларининг эркин ва ҳар томонлама ривожланишини таъминлади. СССР тарихий тажрибасининг, шу жумладан миллий тил муаммоларини ҳал қилишдаги тажрибасининг буюк прогрессив аҳамияти ана шундадир.

Қ. ХОНАЗАРОВ,
фалсафа фанлари доктори, профессор.

Тошкент шаҳри.

(«Правда», 1983 йил 10 июнь).

МУҲАММАД АЛ-ХОРАЗМИЙ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 1200 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ЁРҚИН САҲИФА

1983 йилнинг сентябрь ойида мамлакатимиз ва жаҳон илмий жамоатчилиги Ўрта Осиёнинг буюк энциклопедист олимларидан бири Муҳаммад ибн Мусо ал-Хоразмийнинг 1200 йиллик юбилейини кенг нишонлайди. Ал-Хоразмийнинг кўп қиррали илмий фаолиятида математика, назарий ва амалий астрономия, география ва тарих алоҳида ўрин тутади.

АЛЛОМАНИНГ МАТЕМАТИК МЕРОСИ ҲАҚИДА

Ал-Хоразмий томонидан яратилган асарларнинг ҳаммаси ҳам бизгача етиб келмаган. Аммо, сақланиб қолганларининг ўзи ҳам буюк олим илмий меросини баҳолашга, у фанда қанчалик чуқур из қолдирганлигини билиб олишга имкон беради. Аллома фаннинг бир қанча йўналишларида илмий ишлар ёзган бўлса ҳам, фан тарихида унга энг катта шон-шуҳрат келтиргани математик асарлардир. У арифметика ва алгебра бўйича иккита машҳур трактат муаллифидир. Бу асарларнинг ҳар бири математиканинг кейинги ривожида жуда катта роль ўйнаган.

Унинг арифметикага доир трактати «Ҳинд ҳисоби ҳақида» («Фи ҳисоб ал-Ҳинд») деб номланган бўлиб, унда биринчи марта ноль билан бирга ўнли позицион саноқ системасига асосланган арифметика изчил баён қилинган. Бу система Ҳиндистонда вужудга келганлиги туфайли Ал-Хоразмий ва ундан кейинги ўрта аср математиклари «Ҳиндча» деб юритишган. Ал-Хоразмий китоби туфайли «Ҳиндча» арифметика Ўрта ва Яқин Шарқ мамлакатларига ва кейинчалик Европага кенг тарқалган. Бунга қадар сонларни белгилашнинг турли усуллари ва ҳар хил ҳисоблаш методлари, кўпроқ олтмишли саноқ системаси ишлатилган. Ўрта ва Яқин Шарқ математиклари сонларни белгилаш учун араб алфавитининг ҳарфларидан ҳам фойдаланишган. Лекин кўпроқ эски араб ҳисоблаш методлари расм бўлган. Бунда сонлар ва ҳисоблашлар белгилар билан эмас, балки сўзлар ёрдамида ёзилган.

Ал-Хоразмийнинг ҳинд арифметикаси ҳақидаги трактатидан сўнг, бу методларни ўзаро таққослаб, улардан қайси бири амалий масалаларни ечишда қулай эканлигини аниқлаб олишга имконият туғилган. Трактатда асосан ҳозирги замон арифметикасининг қоидалари баён қилинган. Ал-Хоразмий ихтиёрий сонни, қайси разрядда турганига қараб қийматлар қабул қилувчи, тўққизта белги ёрдамида қандай ёзиш кераклигини ўргатади. У бўш разрядни кўрсатиш учун киритилган белгига, яъни «кичкина доирача» билан ифодаланадиган нолга махсус эътибор беради.

Асарда бутун ва каср сонларга доир тўрт амал: қўшиш, айириш, кўпайтириш, бўлиш, бундан ташқари натурал даражага кўтариш ва илдиз чиқариш қоидалари, уларнинг исботлари ва мисоллар келтирилган. Трактат лотин тилига таржима қилинганидан бошлаб у фақат Ўрта ва Яқин Шарқ мамлакатларидагина эмас, балки Европада ҳам амалий арифметикадан асосий қўлланма бўлиб қолди. Ўнли позицион саноқ системасининг жорий қилиниши ҳисоблаш математикасини тез суръатлар билан ривожланишини таъминлади, умуман математикада катта бурилиш ясади.

Алгебрани ривожлантиришда ҳам алломанинг ҳиссаси жуда катта. Ал-Хоразмийнинг алгебраик трактати асл нусхаси бизгача етиб келган бўлиб, у Оксфорд университетининг Бодлен кутубхонасида сақланади.

Ал-Хоразмийнинг бу китобида алгебра биринчи марта сонли, чизиқли ва квадрат тенгламаларни ечишнинг умумий методи ҳақидаги фан сифатида талқин этилган. Аллома замонида ҳарфли символика бўлмагани учун барча қоидалар биз одатланмаган формада, яъни оғзаки баён қилинганига қарамай, Ал-Хоразмийнинг барча мулоҳазалари асосан тушунарли бўлиб, ҳозирги замон математикасига яқиндир. Бу трактат «Ал-жабр ва ал-муқобала ҳисоби ҳақида қисқа китоб» («Ал-китоб ал мухтасар фи ҳисоб ал-жабр ва ал-муқобала») деб номланган бўлиб, у икки қисм — назарий ва амалий қисмлардан иборат.

Китобнинг биринчи қисмида чизиқли ва квадрат тенгламаларнинг назарияси баён қилиниб, геометриянинг айрим масалаларига ҳам тўхталиб ўтилади. Иккинчи қисмида эса, ҳуқуқ, савдо-сотиқ ва маиший-хўжаликнинг аниқ масалаларини ечишда алгебраик методлар қўлланилган. Ал-Хоразмий китобнинг сўз бошисида ҳаётда учрайдиган жуда кўп амалий масалаларни алгебраик методлар ёрдамида ҳал қилиш мумкинлигини таъкидлаб ўтади. Сўнгра у алгебрада қандай сонлар ишлатилишини кўрсатади. Агар арифметика «бирликлардан ташкил топган» оддий сонлар билан иш кўрса, алгебрада эса махсус кўринишдаги сонлар учрайди. Булар номаълум миқдор, унинг квадрати (ҳозирги белгилашларда x ва x^2) ҳамда тенгламанинг озод ҳадидир. Номаълум миқдорнинг квадратини ал-Хоразмий «мулк», тенгламанинг озод ҳадини эса «дирҳам» (пул бирлиги) деб атаган.

Шундан сўнг Ал-Хоразмий чизиқли ва квадрат тенгламаларни классификация қилади ва улардан олти турини кўрсатади. Ҳозирги вақтда бу классификацияга эҳтиёж йўқ, чунки ҳамма хусусий ҳоллар бирлаштирилиб, $ax^2+bx+c=0$ кўринишда ёзилади, бунда а, в ва с лар мусбат, манфий ва ноль қийматни қабул қилиши мумкин. Аммо Ал-Хоразмий даврида манфий сон тушунчаси бўлмаган. Шунинг учун тенглама, унинг ҳамма коэффициентлари мусбат бўлган ҳолдагина маънога эга бўлган. Шу сабабли ҳам олим чизиқли ва квадрат тенгламаларнинг олтита каноник кўринишини келтирган. Берилган тенгламани бу кўринишлардан биттасига келтириш учун эса китобнинг сарлавҳасидаги икки амални киритади. Булардан биринчиси «ал жабр» бўлиб, у манфий ишорали ҳадларни тенгламанинг бир томонидан иккинчисига ўтказиш демакдир. Ҳозирги замондаги «алгебра» сўзи шу терминдан келиб чиққан. Иккинчи амал «ал-муқобала» эса тенгламанинг ҳар икки томонидаги ўхшаш ҳадларни ихчамлашдан иборат. Ал-Хоразмий «Алгебра» асарининг геометрияга бағишланган қисмида инсон амалий фаолияти учун зарур бўлган асосий геометрик тушунчаларнинг таърифини ҳамда шакл ва жисмларни ўлчаш қоидаларини биринчи марта адабиётда (араб тилида) берган.

Ал-Хоразмийнинг «Арифметика» ва «Алгебра» асарлари Шарқ ва Ғарбда фаннинг ривожига жуда катта таъсир ўтказган.

Республикамизда аллома юбилейига катта тараддуд кўрилмоқда. Жумладан, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг В. И. Романовский номидаги математика институти ходимларининг актив иштирокида катта шарҳ билан қайтадан нашрга тайёрланган «Математические трактаты Ал-Хорезми» («Фан» нашриёти), Ўзбекистон ССР Фанлар академияси академиги С. Ҳ. Сирожиддинов ва физика-математика фанлари доктори Г. П. Матвиевскаянинг «Ал-Хорезми — выдающийся математик и астроном средневековья» («Просвещение» нашриёти, Москва) китоб ва бошқа монография ҳамда илмий тўпламлар яқин кунларда босмадан чиқади.

Муҳаммад ал-Хоразмийнинг ҳаёти ва ижоди маданий меросимизнинг ёрқин саҳифасидир. Унинг 1200 йиллик юбилейини халқимиз улкан байрам сифатида нишонлайди.

М. САЛОҲИТДИНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг В. И. Романовский номидаги математика институти директори, республика Фанлар академиясининг академиги.

ОЛИМЛАР ИШЧИЛАР ҲУЗУРИДА

Яқинда Ўзбекистон Фанлар академияси Иброҳим Мўминов номидаги Фалсафа ва ҳуқуқ институтининг бир гуруҳ ходимлари Ўрта Чирчиқ районидаги Ўзбекистон ССРнинг 40 йиллиги номли металл конструкциялари заводи ишчилари билан учрашдилар.

Завод ишчиларида катта таассурот қолдирган мазкур учрашувни район партия комитети ва область «Билим» жамияти уюштирди. «Совет халқлари дўстлиги — турмуш тарзимиз қонуни» мавзусида ўтган ушбу йиғинда профессорлар Қ. Хоназаров, А. Валиев, фан кандидатлари Х. Шайхова, У. Чориёровлар КПСС миллий сиёсатининг тантанаси, социализмнинг энг катта ютуқларидан бири ҳисобланган совет турмуш тарзи тўғрисида завод ишчиларига сўзлаб бердилар.

Шунингдек, учрашувда қатнашган халқаро шарҳловчи Т. Солиев ҳам ишчиларнинг ҳозирги халқаро аҳвол, КПСС ва Совет ҳукуматининг тинчлик ташаббуслари тўғрисидаги саволларига жавоб берди.

Ф. ШОҲИСМОИЛОВ.

Озиқ-овқат программасини бажариш — умумхалқ иши

МАЪМУРЧИЛИК ЙЎЛИДАН

Яқинда «Озиқ-овқат программаси — умумхалқ иши» мавзуидаги радио-матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Унда Сариосиё районидаги «Коммунизм» ишлаб чиқариш агросаноат бирлашмаси бош директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Бобомурод ОМОНОВ республика газеталари ва радиоси мухбирлари саволларига жавоб қайтарди.

Сариосиё районидаги «Коммунизм» ишлаб чиқариш агросаноат бирлашмасининг ишчи-хизматчилари, мутахассислари ва инженер-техник ходимлари партия XXVI съездининг ва КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май, ноябрь Пленумлари тарихий қарорларини изчиллик билан амалга ошира бориб, 1982 хўжалик йилида юксак натижаларни қўлга киритдилар. Давлатга 15 минг 610 тонна пахта, 2200 тонна дон, 1300 тонна гўшт, 3100 тонна сут, 4350 тонна мева, 4100 тонна узум, 101 минг банка анор суви, 100 тоннадан ортиқ тирик балиқ етказиб берилди.

Чорва моллари маҳсулдорлиги анча кўпайтирилди. Ҳар бош сигирдан 3 минг килограммга яқин сут соғиб олинди. Бу 1981 йилга нисбатан 200 килограмм кўпдир. Гўштга топширилган қорамолларнинг ўртача вазни илғор хўжаликларда 500 килограммгача, чўчқаларнинг ўртача вазни 115 килограммга, ҳисори қўйлар 97 килограммга етказилди.

1982 йилда бирлашма составига кирувчи қишлоқ хўжалик саноат корхоналари 23 миллион сўм даромад олдилар, бу планга нисбатан 5 миллион сўм кўпдир. Олинган соф фойда 3 миллион 750 сўмни ташкил қилди, ёки планга нисбатан 2 миллион сўм ортиқдир.

Озиқ-овқат программасига мувофиқ бирлашмада мева-узум етиштиришни кўпайтириш соҳасида катта ишлар қилинмоқда. Боғдорчиликка ихтисослаштирилган «Сариосиё», «Дашнобод» совхозларида мева-узум етиштириш тобора кўпайтирилаётир.

«Дашнобод» совхози ўзининг аъло сортли анори билан Иттифоқимизда машҳур. Бу хўжалик меҳнаткашлари 1982 йилда 100 тоннадан ортиқ юқори сифатли анор етиштирдилар.

Ҳозирги қишлоқ меҳнаткашлари ўқимишли, ҳар нарсани тез тушуниб оладиган кишилардир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IX пленуми қарорларини дилларига жо қилиб олган коллективимиз қўшимча резервларни қидириб топиш ва уларни ишлаб чиқаришга жорий этишга астойдил бел боғладилар.

Хўш, бу соҳада қандай ишлар қилинди? Биз ишни алмашлаб экишни қатъий қоида қилиб қўйишдан бошладик. Совхозларимизда алмашлаб экиш участкалари тузилди. Бу участкаларда махсус ем-хашак, ғалла, маккажўхори ва бошқа озуқа экинлари учун карталар белгиланган. 70—75 процент майдон асосий маҳсулотимиз — пахта учун ажратилса, 25—30 процент майдонга озуқа экинлари экиляпти. Бунинг натижасида ернинг структураси яхшиланди. Дала ишларини ташкил этишнинг нарядсиз системасига, яъни коллектив пудрат усулига ўтишимиз учун шароит туғилди. Ҳозирги кунда чорвачилигимизнинг айрим участкаларини ҳисобга олмаганда, барча жойда коллектив пудрат системаси асосида иш олиб борилмоқда.

Чорва маҳсулотларини кўпайтиришнинг яна бир йўли — бригадаларда ёрдамчи хўжаликлар ташкил этишдир. Ҳозир бригадаларнинг ихтиёрида 300 дан ортиқ қорамол, кўплаб қўй ва эчкилар бор. Уларда етиштирилаётган гўшт, сут маҳсулотлари бирлашма аҳолисини таъминлаб турибди.

Чорвачиликнинг озуқа базасини янада яхшилашда оралиқ экинлари экиш муҳим резервдир. Биз август-сентябрь ойларида бўшаган ерларга рапс, перко, жавдар, сули каби совуққа чидамли экинлар экамиз. Март ойида чорва моллари витаминли озуқага муҳтож пайтларда кўм-кўк озуқа етилади. Натижада молларнинг оғзи эрта кўкка тегиб, маҳсулдорлиги ортади. Бунинг яна бир фойдали томони шуки, оралиқ экинлари ернинг структурасини, унумдорлигини яхшилайди, ҳашаротга қирон келтиради, вилт касаллигини кескин камайтиради.

Демак, алмашлаб экиш — ҳам пахта учун фойдали, ҳам чорва учун мустаҳкам озуқа базаси демакдир. Чорва маҳсулдорлигини оширишда моллар зотини яхшилаш ҳам катта фойда келтиряпти. Бу соҳада ҳам анча ишлар қиляпмиз.

Озиқ-овқат маҳсулотларини кўплаб етиштириш масаланинг бир томони. Биз уни яхши, сифатли ҳолда сақлаш, дастлабки қайта ишлаш муаммосини тўғри ҳал қилиш йўлидан боряпмиз. Мавжуд вино заводимиз қуввати оширилади, келгуси йили 3 миллион банка консерва ишлаб чиқарадиган завод ишга туширилади. 10 минг тонна сутни қайта ишлайдиган завод, минг тонна мева, сабзавот сақлашга мўлжалланган совуқхона-омборхона битай деб қолди.

Ишлаб чиқаришни интенсивлашда ишчиларимизнинг моддий манфаатдорлигини, турмуш шароитини яхшилаш айниқса муҳим. Қишлоқларимизда хутор системаси тугатилиб, деярли барча ишчиларимиз замонавий уйларда яшаяпти. Кўпларга коттежлар қуриб берганмиз. Куни кеча 280 болага мўлжалланган ясли-боғча комплексини фойдаланишга топширдик. Мавжуд 50 ўринли касалхонага қўшимча яна 150 ўринли 4 қаватли замонавий медицина ускуналари билан жиҳозланган шифохона қуряпмиз. Унинг ёнида 200 киши қатнаб даволанадиган поликлиника бўлади.

1983 йилда гўшт ва сут етиштиришни 20 процент, тухум тайёрлашни 30 процент, ғаллани 1,5 баравар ошириш мажбуриятини олганмиз. 5 ойлик кўрсаткичларимиз бу мажбурият сўзсиз ошириб бажарилишидан далолат бермоқда.

Азамат пахтакорларимиз бу йил ҳар гектар ер ҳосилдорлигини 45 центнерга етказиш ва она-Ватанга 16 минг тонна «оқ олтин» армуғон этишга азму қарор қилишган. Улар айни кунларда ғўза парваришини юксак агротехника талаблари асосида олиб бориб, кузда қад кўтарадиган улкан хирмонга мустаҳкам замин яратишмоқда.

Радио-матбуот конференцияси ҳақидаги эшиттиришни республика радиоси орқали бугун соат 14.00 да эшитишингиз мумкин.

Тошкент область Бўстонлиқ районидаги Фрунзе номли колхоз сабзавоткорлари эртаги экинлар ҳосилини йиғиштириб олишни тугалламоқдалар. Хўжаликнинг С. Тастанбеков бошлиқ бригадаси сабзавоткорлари айниқса ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Бу коллектив давлатга камида 150 тонна карам сотиш мажбуриятини олган. Суратда: хўжаликнинг илғор сабзавоткорларидан Атиргул Калдибоева. У кунлик топшириқни 1,5—2 баравардан бажариб, бошқаларга намуна бўлаётир.

И. Партнов фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми социалистик мусобақада юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришганлиги, кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан «Сельэнергопроект» институти Ўрта Осиё бўлинмаси комплекс лойиҳалаш Андижон бўлимининг бошлиғи ўртоқ Юрий Сергеевич **Лаловга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган энергетик» фахрий унвони берди.

ҲУНАР - ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ

СИЗНИ ҲАЁТ ЧОРЛАЙДИ

Жонажон партиямизнинг халқ хўжалигини юксалтириш, аҳоли фаровонлигини ошириш, ишлаб чиқаришни жадал ривожлантириш тўғрисидаги кўрсатмасини бажариш меҳнат ресурсларидан янада тўлароқ, янада оқилона фойдаланишни тақозо этади. Бу ҳол ҳунар-техника таълими системасида ўқиш-ўқитиш ишларини ташкил этишни янада яхшилашга, ёш ишчиларнинг ишлаб чиқаришда мустаҳкам ўрнашиб қолишини таъминлаш юзасидан қўшимча тадбирлар кўришга ундайди. Шуниси қувончлики, республикамизда ҳунар-техника таълими йил сайин равнақ топмоқда. Бу партия ва ҳукуматимизнинг доимий диққат-эътибори ва ғамхўрлиги самараси, таълимнинг шу системасини такомиллаштириш борасидаги изланиш шарофатидир. Кейинги йилларда бизда турли оммавий-ташкилий тадбирлар ўтказилмоқдаки, булар ҳунар-техника таълими янада шуҳрат қозонишига имкон бераётир. Қуйида шу хил ишлардан айримлари билан танишасиз.

ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ КУНИ. Ҳар ёз ўн беш-ўн етти ёшлилар олдида муҳим бир муаммо кўндаланг бўлади. Саккизинчи ёки ўнинчи синфни битирган ўспирин ёки қиз мактаб дарвозасидан шундоққина ҳатлаб, янги оламга, мустақиллик дунёсига рўбарў бўлади. Ана шунда уларнинг ҳар бири ҳаётда ўз ўрнини топиш ҳақида ўйлайди, муайян касб бошини тутиш ҳаракатига тушиб қолади. Бу иш, яъни касб танлаш, ҳаётда ўз йўлини излаш ижтимоий аҳамиятга молик улкан масала. Негаки, эртанги кунимиз, мамлакат келажаги ёшлар қўлида...

Кейинги пайтда кўпгина йигит-қизлар ҳеч иккиланмай ҳунар-техника билим юртларига ҳужжат топширмоқдалар. Бу бежиз эмас, албатта. Яқинда Самарқанд шаҳридаги М. Горький номли марказий маданият ва истироҳат боғида «Ҳунар-техника таълими куни» ўтказилди. Бу саккизинчи синфни битирган ёшлар учун ҳам, етуклик аттестатини оладиган ўспирин ва қизлар учун ҳам ўзига хос улкан байрам эди.

Область ҳунар-техника билим юртларида бугунги кунда бир юз қирқ тўртта ихтисосни эгаллаш мумкин. Кўҳна ва ҳамиша навқирон Самарқандда таълимнинг бу системаси нуфузи йил сайин ортиб бормоқда. Ўтган йилнинг ўзидагина олтмиш бир ҳунар-техника билим юрти халқ хўжалигимизга 17 мингга яқин мутахассис тайёрлаб берди.

— Кейинги йилларда билим юртларимиз сони беш баробар кўпайди, — дейди область ҳунар-техника таълими бошқармаси бошлиғи Д. Турсунов. — Уларнинг моддий-техника базаси ҳам тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Қарийб икки минг фан кабинети ва устахона барпо этилди, ўнта ўқув-тажриба хўжалиги ишга туширилди. Фан кабинетлари кўргазмали қуроллар, таълимнинг техник воситалари ва тренажерлар билан муттасил тўлдириб борилмоқда. Касб сирларини пухта эгаллашда ёшларга икки мингдан ортиқ педагог ва ишлаб чиқариш устаси мураббийлик қилмоқда.

Шу куни боғда ишлаб чиқариш илғорлари, корхоналарнинг донгдор ишчилари, билим юртларининг собиқ талабалари ўз ҳаёт йўллари ҳақида ёшларга тўлқинланиб сўзлаб бердилар. Байрам программасидан бадиий ҳаваскорлик коллективларининг чиқишлари, савол-жавоб кечалари ва бошқа тадбирлар ўрин олган эди. Техник ижодкорлик кўргазмаси айниқса, гавжум бўлди. Бу ерда ҳунар-техника билим юртлари талабалари ясаган ажойиб экспонатлар намойиш этилди.

Бу йил ўн тўрт мингдан ортиқ ўқувчи билим юртларига кириш истагини билдирди. Уларнинг аксарияти ажойиб мутахассис, рационализатор ва ихтирочи, ишлаб чиқариш устаси бўлиб етишишига шак-шубҳа йўқ.

Ҳунар-техника таълимини ёшлар ўртасида пропаганда қилишда самарқандликлар бошлаган бу ижодий иш формаси таҳсинга лойиқ.

ИЛҒОР ТАЖРИБА МАКТАБИ. Маълумки, билим юрти муайян корхона учун мутахассис етказиб беради. Ўз навбатида ана шу таянч корхона уни оталиққа олиб, ҳар тарафлама қўллаб-қувватлаб туради. Бу хил ҳамкорлик пировард натижада ишчилар синфи ворисларининг билими чуқур, малакаси юқори, халқ хўжалигининг бугунги талабларига мос бўлишини таъминлайди.

— Билим юртларимиз ўқув-кўргазмали қуроллар билан қанчалик таъминланган бўлмасин, ёшларнинг касб сирларини ўрганиши, малака орттириши кўп жиҳатдан педагог ҳамда ишлаб чиқариш усталари маҳоратига боғлиқ, — дейди Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети қошидаги республика ўқув методика кабинетининг лаборатория мудири В. Апасова. — Шу боис республикамизда уларнинг малакасини оширишга алоҳида эътибор берилади. Кейинги йилларда турли йўналишдаги билим юртлар иш тажрибасини ўрганиш, умумлаштириш ва ёйишда «Илғор тажриба мактаби» ўтказиш жуда қўл келмоқда.

Яқинда Олмалиқ шаҳридаги 126-ўрта ҳунар-техника билим юртида шундай мактаб машғулоти ўтказилди. Унда талабаларнинг касб кўникмасини эгаллаш борасидаги ишларни такомиллаштириш, ҳунар-техника билим юртлари билан таянч корхоналар ҳамкорлигини кучайтириш машғулотлар мезони қилиб олинди. Республикамизнинг турли чеккаларидан келган ҳунар-техника таълими системаси ходимлари икки кун мобайнида назарий масалаларга бағишланган маърўзалар тингладилар, фан кабинетлари ҳамда устахоналарда амалий машғулотлар ва консультацияларда қатнашдилар. Айниқса, билим юрти директори А. Шоисломовнинг талабаларга таълим-тарбия бериш ва малакали ишчи-кадрлар тайёрлашга комплекс ёндашишда инженер-педагоглар коллективининг иш тажрибаси хусусидаги сўзлари алоҳида қизиқиш уйғотди. Илғор тажриба мактаби қатнашчилари Бутуниттифоқ ҳунар-техника таълими илмий-тадқиқот институти Тошкент филиалининг бўлим мудири, иқтисод фанлари кандидати Б. Кальметовнинг «Меҳнатни ташкил этишнинг бригада формаси аҳволи ва уни ривожлантириш истиқболлари» мавзуидаги нутқини тинглаб, ишлаб чиқаришдаги бу янгиликни билим юртидан бошлаб жорий этавериш келгусида ажойиб самаралар келтиради, деган хулосага келдилар. Қатнашчилар В. И. Ленин номидаги Олмалиқ кон-металлургия комбинати цехларида билим юрти талабалари ишлаб чиқариш практикасини қай йўсинда ўтказиши билан ҳам танишдилар.

Илғор тажриба мактаби қатнашчилари ўзаро фикр алмашувларда ҳунар-техника таълими системасида ёшларга пухта билим бериш ва касб сирларини ўргатишнинг турли қирраларига тўхталдилар, ўз тажрибаларини ўртоқлашдилар. Келгуси амалий фаолиятда қўл келадиган кўпгина янгиликларни билиб олдилар.

Бундай мактаб машғулотларини мунтазам ўтказиб туришга келишиб олинди.

Р. ҚОСИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

ХАЛҚАРО ОБЗОР

ТИНЧЛИК ЙЎЛИДА, КЕСКИНЛИКНИ ЮМШАТИШ ВА ҲАМКОРЛИК МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

Финляндия Республикаси нинг Президенти Мауно Койвистонинг Совет Иттифоқига қилган расмий визити шу ҳафтанинг муҳим воқеаси бўлди. Бу визит иккала мамлакатимиз ўртасидаги анъанавий яхши қўшничилик, дўстлик алоқаларини янада мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга хизмат қилди. Совет Иттифоқи ва Финляндия раҳбарлари ўртасидаги музокаралар ва Совет — Финляндия ҳужжатларининг имзоланиши, шу жумладан дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги 1948 йил 6 апрель Шартномасининг амал қилиш муддатини яна 20 йилга узайтириш ҳақидаги протоколнинг имзоланиши бу визитнинг юксак нуқталари бўлди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. Андропов Катта Кремль Саройида олий мартабали меҳмонни табриклаб, бундай деди: йилдан-йилга мустаҳкамланиб бораётган Совет — Финляндия ҳамкорлиги — «турли ижтимоий тузумдаги ва турли идеологиядаги давлатлар ўртасидаги муносабатлар нақадар муваффақиятли ва самарали бўлиши мумкинлигининг яққол тимсолидир. Бу муносабатлар шунчаки тинч хушмуомала муносабатлар бўлиб қолмай, балки чинакам дўстлик, ўзаро ҳурмат ва ўзаро ишонч муносабатларидир.

Шу муносабатларнинг негизи бўлмиш 1948 йилги Шартнома амал қилиб келаётган 35 йил мобайнида ўзининг тарихий қадр-қимматини тўла-тўкис исботлади. Унинг аҳамияти икки томонлама алоқалар билан чекланмайди. Иккала томоннинг уқтириб айтишича, бу шартнома Европа шимолидаги тинчлик ва стабилликни мустаҳкамлашнинг доимий омили бўлиб, Европа қитъасида хавфсизлик ва ҳамкорликни таъминлаш мақсадларига мос бўлиб тушади ҳамда халқаро кескинликни юмшатиш ишига хизмат қилади. Шу сабабли шартноманинг амал қилиш муддати узайтирилганлиги Совет—Финляндия муносабатларидагина эмас, шу билан бирга халқаро миқёсда ҳам катта сиёсий воқеа бўлди. Финляндияда чиқадиган «Тиедонантая» газетасининг ёзишича, шу иш билан «шартноманинг Финляндия ташқи сиёсатидаги тагзаминли аҳамияти» тасдиқланди.

Жаҳон матбуоти Совет — Финляндия музокараларининг якунларини шарҳлаб, Ю. В. Андроповнинг Финляндия Президенти билан учрашувда айтган фикрлари чуқур мазмунига зўр эътибор бермоқда. Шу фикрларда СССРнинг Европа ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш масалаларидаги принципиал позицияси тасдиқланади ва амалий ташаббуслар ўртага ташланади. Совет Иттифоқи Европа шимолида ядросиз зона вужудга келтириш ғоясига шунчаки хайрихоҳгина бўлиб қолмай, шундай зона ўрнатилишига кўмаклашишга ҳам тайёр эканлиги таъкидланади. У бундай зонанинг статусини ҳурмат қилиш мажбуриятини зиммасига олишидан ташқари ўз территориясига нисбатан баъзи жуда муҳим тадбирларни амалга ошириш масаласини кўриб чиқишга тайёр эканини ҳам билдиради. Совет Иттифоқи Балтика денгизи акваториясига ядросиз статус бериш тўғрисидаги масалани манфаатдор томонлар билан муҳокама қилиш ҳам мумкин бўлур эди. Американинг янги ракета-ядро қуролини Ғарбий Европада жойлаштиришга киришилган тақдирда СССР ўз хавфсизлигини мустаҳкамлаш мақсадида шу ракеталар жойлаштириладиган территорияларни ҳам, шунингдек Қўшма Штатларнинг ўз территориясини ҳам назарда тутиб ўз вақтида, самарали жавоб чоралари кўради, деб совет раҳбарлари АҚШ билан НАТОни огоҳлантириб қўйганлигига зўр қизиқиш билан қаралди.

ХОЛИС НИЯТ ВА ЧАЛҒИТУВЧИ НАЙРАНГЛАР

Женевада стратегик қуролларни чеклаш ва қисқартириш тўғрисидаги Совет — Америка музокараларининг навбатдаги, тўртинчи даврасн бошланди. Соғлом фикрловчи холис чет эл кузатувчиларининг қайд этишича, Совет Иттифоқининг шу энг муҳим проблема хусусидаги позицияси изчиллик ва принципиаллиги билан ажралиб турибди.

Бизнинг мамлакатимиз тенглик ва баб-баравар хавфсизлик принципига қатъий риоя этиб, умумий ҳарбий стратегик стабилликни ошириш манфаатлари йўлида шу қурол-яроғларни комплекс тарзда тубдан қисқартириш кераклигини қатъиян талаб қилмоқда. Ядро қуролини ташувчи стратегик воситаларни ва улардаги ядро зарядларини ўзаро қисқартириш тўғрисида олисни кўзловчи совет таклифлари бунинг учун яхши асос яратади. СССР ядровий ҳалокатнинг олдини олиш, тинч-тотув яшаш, АҚШ билан текис, ўзаро манфаатли, бундан ҳам дурустроғи эса яхши қўшничилик муносабатларини ривожлантириш йўлини қатъият билан ўтказиб келмоқда. Ўртоқ Ю. В. Андропов Москвада Американинг таниқли сиёсат ва жамоат арбоблари бўлмиш Аверел ва Памелла Гарриманларни қабул қилиш вақтида сиёсатимизнинг бош йўли шундан иборат эканини таъкидлади.

Женевадаги музокараларда силжиш бўлишини таъминлаш учун иккинчи томоннинг сиёсий ирода кўрсатиши, унинг тенглик ва баб-баравар хавфсизлик принципига қатъиян мувофиқ равишда бир битимга келиш йўлини қидиришга амалий тайёргарлиги керак бўлади.

Афсуски президент Р. Рейган маъмурияти Совет — Америка муносабатларининг мана шу ва бошқа проблемаларига масъулият билан ёндашишидан дарак йўқ. Оқ уй корчалонининг стратегик қуролларни чеклаш ва қисқартириш масаласи хусусида яқинда қилган навбатдаги найранглари ҳам шуни тасдиқлади. Унинг маъмурияти ақл-идрокка хилоф равишда Совет Иттифоқидан ҳарбий устунликка эришиб олишга ва унга ўз шартларини тиқиштиришга қайсарлик билан уринмоқда. Бу йўлнинг мутлақо истиқболи йўқ.

Р. Рейганнинг позицияси АҚШнинг ўзида ҳам танқид қилинмоқда. Тобора кўп соғлом фикрли америкалик сиёсий арбоблар, жамоатчиликнинг жуда турли доиралари намояндалари совет нуқтаи назарларига қўшилишларини изҳор қилмоқдалар. Уларнинг фикрича, СССР билан АҚШ ҳозирги халқаро шароитда дунёдаги ялпи иқтисодий вазиятни ва портлаш хавфи остида турган муаммолар кўпайиб бораётганини ҳисобга олиб, ҳарбий соҳада рақобат қилиш йўлига киришни ўзларига эп билишлари мумкин эмас. Барча халқларнинг манфаатлари улар ўртасида амалий ўзаро ҳамжиҳатлик бўлишини талаб қилади.

Ташвишга тушиб қолган жамоатчиликни юпатишга уриниб АҚШ пойтахтида гўё АҚШ билан СССР ўртасида қандайдир «амалий суҳбат» олиб борилмоқда, бу суҳбат оз бўлмаса дунёдаги вазиятни юмшатишга ва икки томонлама муносабатларни тенглаштириб олишга имкон бериши мумкин, деган ҳеч бир асоссиз гап-сўзлар зўр бериб такрорланмоқда. Амалда эса у ердагилар ҳамма соҳаларда кенг миқёсдаги ҳарбий тайёргарликларни авж олдириш йўлини ўтказмоқдалар. Хатарли милитаристлик тайёргарликларидан эътиборни чалғитиш йўлидаги мана шундай уринишлар кўзланган мақсадга етолмайди.

Ю. РОМАНЦОВ,
И. ЛАПИЦКИЙ.
(ТАСС).

ХАБАРЛАР ОҚИМИДАН

● **БЕРЛИН**

ГДР пойтахтидаги турли районларнинг қурилиш майдонларида Эркин немис ёшлар иттифоқининг кўк байроқлари хилпираб турибди. Булар зарбдор ёшлар қурилишлари бўлиб, бу қурилишларда берлинлик йигит ва қизлар билан бирга республиканинг бошқа районларидан келган тенгдошлари ҳам ишламоқда.

Ҳозирги вақтда Берлинда 900 та ёшлар бригадаси оталиққа олган 250 тадан зиёд объект бор. Булар Лихтенберг шаҳар районидаги иссиқлик электр маркази, «Фридрихштадпаласт» эстрада театрининг биноси, «Норд» сув тозалаш станциясидир. Мана етти йилдирки, Эркин немис ёшлар иттифоқи марказий кенгашининг даъватига иш билан жавоб берган ГДР ёшлари шаҳарни қуриш ва реконструкция қилишга салмоқли ҳисса қўшмоқдалар.

● **ХАНОЙ**

Хошимин номли Коммунистик ёшлар иттифоқи комитети Хайхинг вилоятида уюштирган қаҳрамонлар изидан комсомол юриши қатнашчиларидан беш мингдан кўп киши вилоят комсомолларини, мамлакатнинг бутун ёшларини ВКП V съезди қарорларини амалга ошириш учун курашга актив қўшилишга, кекса авлоднинг шонли жанговар ва меҳнат анъаналарига муносиб бўлишга чақирди.

Юриш бошланиши олдидан ўтказилган тантанали маросимдан кейин унинг қатнашчилари бўлган меҳнат зарбдорларидан 500 дан кўп киши жануби-шарқий Осиёдаги энг катта гидротехника иншооти — Вьетнамнинг зарбдор комсомол ёшлар қурилиши, деб эълон қилинган Хоабинь ГЭСини қуриш учун жўнаб кетишди.

(ТАСС).

Мусобақа кундалиги

САБЗАВОТЧИЛАР ЮТУҒИ

Тошкент область Калинин районидаги Куйбишев номли колхоз меҳнаткашлари йиллик сабзавот сотиш планини ортиғи билан адо этдилар. Давлатга пландаги 5485 тонна ўрнига 5500 тонна сабзавот етказиб берилди.

Хўжаликда давлатга чорва маҳсулотлари сотиш топшириғи ҳам ортиғи билан адо этилди. Планга қўшимча равишда гўшт, тухум сотиш давом этмоқда. Гўштга топширилган ҳар бир қорамолнинг вазни 550 килограммга етказилди. Ҳар бош сигирдан 5 ой ичида 1600 литрдан сут соғиб олинди.

Хўжалик деҳқонлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, давлатга яна 5500 тонна сабзавот етказиб беришга, ҳар гектар майдондан йил охиригача 530 центнердан сабзавот ҳосили олишга қарор қилишган. Шунингдек, давлатга икки план миқдорида мева, узум сотилади. Дағал хашак ишлаб чиқаришни икки баравар кўпайтириш мўлжалланмоқда.

РЕКОНСТРУКЦИЯ САМАРАСИ

Бундан бир йил муқаддам Ильич районидаги деворбоп материаллар заводи қолоқ корхоналардан бири ҳисобланарди. Эндиликда бу коллектив топшириқларни бемалол адо этмоқда. Шу йилнинг беш ойи мобайнида ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 3 миллион дона кўп пишиқ ғишт ишлаб чиқарилди. Бу кўрсаткич завод реконструкция қилингандан кейин қўлга киритилди.

Барча технология асбоб-ускуналари янгиланди ва капитал ремонтдан чиқарилди. Меҳнатни ташкил этиш ҳам қайтадан кўриб чиқилди. Шу кунларда корхона кечаю кундуз ишламоқда.

ҚИЙИН РЕЙСЛАР

«Союзузбекгазпром» бирлашмасидан Когон автомобиль корхонасининг ҳайдовчиси Саттор Ғафуров Қарши даштидаги Зеварда газ кони фойдаланувчиларига янги асбоб-ускуналарни етказиб берди. Бу рейс илғор ҳайдовчининг беш йиллик якунловчи йили ҳисобидаги биринчи рейси бўлиб қолди.

Саттор Ғафуров 25 йилдан кўпроқ вақтдан буён машина ҳайдайди. Унинг кучли «Урал» машинасини жазирама иссиқда ҳам, изғирин совуқда ҳам, чанг-тўзонли пайтларда ҳам дашт ерларда учратиш мумкин. Автомобилни яхши билиш, уни авайлаб асраш пешқадам ҳайдовчига вақтдан ўзиб ишлашга ёрдам бермоқда.

СИНЬХУА АГЕНТЛИГИНИНГ АХБОРОТИ

ПЕКИН, 11 июнь. (ТАСС). Синьхуа агентлигининг хабар қилишича, олтинчи чақириқ Умумхитой халқ вакиллари мажлиси (УХВМ)нинг бу ерда ўтказилаётган 1 сессияси депутатларига ХХР олий халқ суди раисининг доклади тарқатилган. Докладда қайд этилишича, Цзян Цин (Мао Цзэдуннинг хотини) ва унинг «контрреволюцион тўдаси» бошқа аъзолари ишини кўриб чиққан махсус суддан кейин Шанхай, Пекинда, Сичуань, Хубэй, Цзянси, Юньнань, Чжэцзян ва Ляонин вилоятларида «Цзянцин тўдаси» тарафдорлари устидан судлар ўтказилган. Докладда айтилишича, «Линь Бяо тўдаси» тарафдорларининг ишларини Хитой армияси ҳарбий трибунали кўриб чиққан. Шу билан бирга мамлакатнинг олий халқ суди ва бошқа инстанцияларнинг судларида «маданий революция» вақтида, яъни Мао Цзэдун замонида юритилган ишлар қайтадан кўриб чиқилган. 1981 йил охиригача 1,2 миллион иш қайта кўрилган, шунинг натижасида, докладда уқтириб ўтилишича, «Линь Бяо ва Цзян Циннинг контрреволюцион тўдалари» томонидан таъқиб этилиши сабабли ноҳақ жабрланган 326 минг киши оқланган.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **ВЕНА**

Австрияда ёшлар ўртасида ишсизлик энг ўткир социал проблемалардан бири бўлиб қолмоқда. Ҳозирги вақтда, матбуотнинг маълумотларига кўра, 60 минг йигит ва қиз мамлакат фабрика ва корхоналарида ишдан бўшатилган.

Июнь ойининг охирига бориб, ўрта ва олий ўқув юртларини битирувчилардан яна 100 минг киши ишчи кучи бозорига қўшилади.

● **ЖАЗОИР**

Жазоир пойтахтида халқаро ёшлар конференцияси ўз ишини тугатди. Конференцияда иштирок этган араб ёшлари ва Умумафрика ёшлар ҳаракати иттифоқига кирган ўттиздан кўп ташкилот вакиллари империализм, сионизм ва ирқчиликка қарши курашда Яқин Шарқ ва Африкадаги барча тараққийпарвар кучларни активлаштириш зарурлигини айтдилар. (ТАСС).

ЯҚИН ШАРҚ

БОСҚИНЧИЛАРНИНГ БЕДОДЛИГИ

НИКОСИЯ. (ТАСС). Исроилнинг босқинчи қўшинлари Ливанда бедодликлар қилаётганликлари тўғрисидаги хабарлар шу мамлакатдан ҳамон келиб турибди.

Агрессор босиб олинган территорияларда ялпи тинтув ўтказиб, ҳамма ёқни алғов-далғов қилмоқда, ўзбошимчаликка қарши баралла норозилик билдиришга журъат этган кишилар қамоқ лагерларига ташланмоқда. Тель-Авив жабр-зулм методи билан, қўпол куч ишлатиб, Вашингтоннинг бевосита мадади ёрдамида Ливан халқига ўзининг «сулҳ» вариантини тиқиштиришга уринмоқда. Бундай «сулҳ» варианти Ливан давлатининг миллий мустақиллиги ва суверенитети негизларига путур етказади.

АҚШнинг актив иштирокида Ливанга Исроил билан тузиш тиқиштирилган асоратли битим Исроил агрессияси натижасида вужудга келган проблемаларнинг биронтасини ҳам ҳал этишга кўмаклашмайди. Арабларга қарши қаратилганлиги яққол кўриниб турган бу ҳужжат аслида Исроилнинг Ливан устидан контроллик ўрнатганлигини легаллаштиради, Сурия хавфсизлигига таҳдид солади.

Қўшма Штатлар билан Исроил Яқин Шарқ танглигининг энг асосий проблемаси — фаластинликларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш тўғрисидаги масалани ҳал этишдан бўйин товламоқ учун ҳамма ишни қилмоқдалар. Фаластин халқи эса ўзининг дахлсиз ҳуқуқлари, шу жумладан ватанга эга бўлиш ҳуқуқи учун курашни давом эттиришга азму қарор бергандир.

АҚШ ва Исроилнинг кирдикорлари Яқин Шарқда чинакам тинчлик ўрнатилишига мутлақо хилофдир. Араб давлатларининг Фес шаҳрида олий даражада ўтказилган учрашувида ишлаб чиқилган позицияси чинакам тинчликка эришишга қаратилгандир. Барча манфаатдор томонларнинг, шу жумладан Фаластин Озодлик ташкилоти. СССР ва АҚШ иштирокида коллектив равишда ишлаб чиқилган қароргина шу регионда аҳволни ҳар жиҳатдан мустаҳкам бартараф этишга олиб келиши мумкин.

ЎЗБЕКИСТОН ССРДА МАКЕДОНИЯ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ (ЮСФР) МАДАНИЯТИ КУНЛАРИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ИЛҲОМБАХШ ҚАРДОШЛИК

Стела СЛЕЯНСКА,
Македония Давлат консерваториясининг профессори

— Дунёнинг ижодкори — Инсон. Бу ёруғ оламда Инсондан улуғроқ зот, Дўстлик ва Муҳаббатдан қудратлироқ туйғу йўқ. Шу маънода ўзбек диёрида ўтаётган Маданият кунларимиз беқиёс аҳамиятга молик. Маданият кунлари иштирокчилари, яъни биз Социалистик Ўзбекистонни янгидан кашф этдик, тўғрироғи, унинг қайноқ ҳаётига ҳамнафас бўлдик.

Азалдан меҳнат инсонни улуғлайди, қалбини гўзаллаштиради, деган ақида бор. Мен бу ҳикмат теран ҳаётий мантиққа эга эканлигига яна бир бор амин бўлдим. Биз пахтакор-у чорвадор, ишчи-ю студентлар ҳузурида бўлдик. Эътироф этиш лозим: улар меҳнатни ҳам, меҳмоннавозликни ҳам ўринлатишади. Дўстларимиз бизни ҳамиша қучоқ очиб қарши олишди!

Ўзбекистондан олган таассуротларимиз чексиз. Биз ўзбекистонлик ҳамкасбларимиз билан ижодий мулоқотда бўлдик, тажриба алмашишдик. Бу эса ўз навбатида келгуси ижодий ишларимизда яхши самара беради. Биз В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетида, республика Ёзувчилар союзида, Тошкент областида машҳур «Политотдел» колхозида бўлиб, замондошларимиз билан суҳбатлашдик. Уларнинг турмуш тарзи дилимизда ҳавас ва ҳайрат қўзғади. Маданият кунлари икки дўст республиканинг ўзаро ҳамкорлигини ва биродарлигини янада мустаҳкамловчи олтин кўприкдир, дегим келади.

МАФТУНИНГМАН, СЎЛИМ ДИЁР!

Маргарита ПАПОВКА,
«Македония рақси» фольклор ансамблининг солисти

— Ўзбекистон ССР 50 йиллиги проспектидаги осмонўпар бино пештоқидаги рус, ўзбек ва македон ёзувидаги «Скопье» деган ном ҳар биримизнинг дилимизни орзиқтириб юборди. Жонажон шаҳримиз номи билан аталган бу магазиндаги ҳар бир ҳашам, сержозиба қандиллар бизга ватанимиз — ЮСФРни эслатади. «Скопье» магазинида асосан Югославиянинг турли фирмалари ишлаб чиқарган маҳсулотлар билан савдо-сотиқ қилинишини эшитиб, янаям қувондик. Чунки бу ҳам бизнинг дўстлигимизни бир кўзгудек ўзида намоён этмоқда.

Мана, бир неча кундирки, сўлим Ўзбекистондамиз. Бу серқуёш ўлкадан олган таассуротларимиз ҳақида завқ-шавқ билан узоқ гапириш мумкин. Македония пахтакор республика бўлганлиги учун «оқ олтин» диёри — Ўзбекистон ҳақида илгари ҳам кўп эшитган эдик, яъни бу юрт ҳақида бой тасаввурга эга эдик. Ўзбекистонни кўз билан кўрганда, меҳмондўст ва бунёдкор ўзбек халқи орасида, юрганда тасаввуримиз янада бойиди.

Биз қаерда бўлмайлик, ҳамиша ўзимизни она юртимизда юргандек эркин ҳис қилдик, дўстларнинг самимиятини, меҳру муҳаббати ҳароратини ҳис этиб турдик. Ана шу ҳароратбахш кунлар ёди ҳамиша ёдимизда туради.

Мафтунингман, сўлим диёр, таъзим сенга, бунёдкор халқ!

ДЎСТЛИКНИНГ ОЛТИН КЎПРИГИ

Петар КОСТОВСКИ,
Македония телевидениеси редактори, киношунос

— Милтон Монаки акаси Янаки билан Битолада ҳамкорликда олган дастлабки фильм Македония кинематографиясининг асоси бўлган. Ўтган давр ичида Македонияда кино санъати тезкорлик билан ривожланди. 1947 йилда «Вардар фильм» номли дастлабки киностудия юзага келди. 1953 йилда эса Влади Малевски сценарийси асосида «Фросина» бадиий фильми суратга олинди. Шу йўсин биринкетин янги-янги сермазмун кино асарлари юзага кела бошлади. Македониялик кинематографчиларнинг бир қатор асарлари турли кинофестивалларда олтин медалга сазовор бўлганлиги қувончли, албатта. Мана шу фактнинг ўзиёқ республикамизда кино санъати нечоғли шаклланганлигини яққол намоён этади.

Ўзбекистон кинематографчиларининг сара асарлари македониялик томошабинларга ҳамиша маъқул бўлган. Бугунги кунда ўзбек адабиёти ва санъатининг нодир дурдоналари жаҳон миқёсида эътибор қозонаётганлиги сир эмас. Биз ўзбекистонлик нозиктаъб томошабинларга манзур бўлгулик асарлар олиб келган эдик. Бу картиналар гўзал юртимиз ҳақида, пахтакорларимиз ва улар амалга ошираётган улкан ишлар ҳақида ҳикоя қилади. Қатор асарларимиз дўстларимизга маъқул бўлганлиги бизни қувонтиради. Айни пайтда биз Ўзбекистон ҳақида ҳикоя қилувчи ёрқин, тўлақонли асарларни республикамизга олиб кетиш ниятидамиз. Ўйлайманки, бундан кейин дўстлигимиз янада мустаҳкамланади.

ҚУЧЛИЛАР САРАЛАНМОҚДА

Ватанимиз пойтахтида СССР халқлари Спартакиадаси программасидаги волейбол, ватерпол ҳамда эшкак эшиш мусобақалари ўтказилмоқда. Бош тренер Г. Багиров устозлик қилаётган республикамиз волейболчи йигитлар терма командаси билан А. Израилов раҳбарлигидаги волейболчи қизларимиз иккинчи группага кирувчи коллективлар билан саралаш ўйинларини бошлашди. Эркаклар командаси асосан тошкентлик динамочилардан тузилган бўлса, аёллар коллективи спартакчилардан таркиб топган.

В. И. Ленин номли стадионнинг сув бассейнида ватерпол бўйича ўтказилаётган баҳслар мухлисларда катта қизиқиш уйғотмоқда. Ўзбекистонлик сув тўпи усталари Қозоғистон ва Қирғизистон командаларидан иборат группада саралаш ўйинларини якунлашди. Улар Қирғизистон (21:3), Қозоғистон (6:3) командалари билан учрашувдан кейин ўз группасида фахрли иккинчи ўринни эгаллашди. Қозоғистонлик спортчилар қирғиз ватерполчилари билан учрашувда (19:1) ғалабага эришиб, саралаш группасининг ғолиби бўлдилар. Шу тариқа Қозоғистон ва Ўзбекистон командалари фахрли ўринлар учун курашувчи кучли саккиз команда сафидан жой олиб, баҳсларни давом эттиришга шай бўлиб туришибди.

Крилатскдаги эшкак эшиш каналида эса байдарка ва каноэ қайиқларида сузиш бўйича мусобақалар ўтказилмоқда. Кеча минг метрли масофа бўйлаб баҳслар бўлди. 500 метрга ўтказилган ўзига хос пойгада эса республикамиз спортчилари муваффақиятли куч синашдилар. Чунончи, ўсмирлар ўртасида Европа биринчилигининг кумуш медали совриндори тошкентлик армиячи Юрий Соболев ярим финалга йўлланма олган бўлса, андижонлик Татьяна Левина ҳал қилувчи баҳсда куч синашиш ҳуқуқини қўлга киритди.

БАХТЛИ НОМЕРЛАР

11 июнда бўлиб ўтган «Спортлото» 24-тиражининг, натижалари:

«49 дан 6»: 10, 18, 21, 30, 36, 44.

«36 дан 5»: 8, 12, 17, 18, 31. (ТАСС).

Қишлоқларимиз жамоли

САЙР ЭТИБ ЧАМАНЛАРНИ

Дала шийпонида қўшиқ янграмоқда. Ҳаваскор хонанда Тоҳир Шокиров «Ватаним» ашуласини тўлиб-тошиб куйлаётир. Ватан! Шу биргина сўз замирида олам-олам маъно бор. Хонанда буни дилдилдан ҳис қилиб, ҳаяжонланяпти.

Жданов номли колхозда «Гулноз» ашула ва рақс ансамбли тузилганига эндигина уч йил бўлди. Хўжаликдаги клуб мудири Турсун Ғаниев, созанда Истам Ҳожиевлар раҳбарлик қилиб келаётган ҳаваскорлар доимо изланишда. Ўқитувчилардан Тоҳир Шокиров, Давлат Жўраев ҳамда колхоз аъзоларидан Феруза Бафоева, Аллома Рўзиева, Хонзода Турсуновалар ижро этган дилбар қўшиқ ва рақслар томошабинларни мамнун этмоқда. Колхоз ҳаваскорлари Шофиркон район хўжаликларида, Бухоро область саноат корхоналарида, сайлларда концертлар беришяпти. Улар республика телевидениеси орқали ҳам ўз маҳоратларини намойиш қилишди.

Дала шийпонидан ҳамон дилбар қўшиқ таралмоқда. Тушликка тўпланган колхозчилар ҳордиқ чиқаришаётир. Қўшиқ анвойи гуллар билан безанган чаманларни, шарбат булоғи бўлган боғ-роғларни, ям-яшил пахтазорларни, гўзал қишлоқларни кезиб юрибди. Шунчаки қўшиқ эмас, у бахт ва бахтиёрлик ҳақида мадҳия эди.

Шофиркон районидаги Жданов номли колхозда бўлсангиз ана шундай беҳад завқ-шавқли шароитга дуч келасиз. Бу ерда кишиларнинг маданий ҳордиқ чиқаришлари, яхши яшашлари учун барча шароитлар яратиб берилаётганлигининг гувоҳи бўласиз. Колхоздаги ўрта мактабларда, ўқув-ишлаб чиқариш комбинатида ёшлар билим олишмоқда, ўзлари севган касб-ҳунарларни ўрганишмоқда. Улар область ва республикада ўтказилаётган мусобақаларда қатнашиб, қувончли натижаларга эришаётирлар. Ғафур Ғулом номли мактабнинг «Навбаҳор» командаси республика телевидениеси ўтказган «Қувноқ стартлар» беллашувида қатнашиб, чемпион бўлди. Команда аъзолари бунинг эвазига Бутуниттифоқ пионерлар лагери «Артек»да 40 кун дам олиб қайтишди.

Жданов номли колхоз меҳнаткашлари Исмат Турсуновга доимо алоҳида ҳурмат-эътибор кўрсатишади. И. Турсунов узоқ йиллар «Шофиркон ҳақиқати» газетасида ишлаган. Тўрт йилдирки, у колхоз правлениеси раисининг маданий ишлар бўйича муовини.

И. Турсунов ишни қишлоқларни ободонлаштиришдан бошлади. Колхоз правлениеси доимо уни қўллаб-қувватлади, ёрдам берди. Натижада, орадан кўп ўтмай Шибирғон, Қоравой, Чиғатой, Араблар, Сафармат, Ҳасанхўжа қишлоқларининг чиройи тамомила ўзгарди. Янги уй-жойлар, кўчалар бунёд этиш билан бир қаторда, колхозчиларнинг томорқаларига балх тути, шоҳтут, чилон жийда, нонжийда, ёнғоқ каби шифобахш мева кўчатлари ўтқазилди.

— 1980 йилгача колхозимиздаги 764 хонадонда радиоточка бўлмаганди, — дейди Исмат Турсунов Шибирғон қишлоғини кўздан кечириб юрганимизда. Махсус қурилиш ташкилоти билан келишиб, 38 минг сўмлик лойиҳа-смета ҳужжатлари туздик. Шу асосда иш жадал олиб борилди. Ҳозир ҳамма хонадонлар радиолашган.

Колхоздаги янги қурилишлар авжида. Шу кунларда 20 та кооператив уй-жой қурилиши жадал олиб борилялти.

— Хўжалигимиз ҳар йили ишлаб чиқаришдан уч ярим-тўрт миллион сўм атрофида даромад қилади, — деди раис муовини. — Шундан 130 — 140 минг сўми маданий-оқартув ишларига ажратилади. Бизда ҳозир олтита доимий, ўнта мавсумий болалар боғча-яслилари ишлаб турибди. Мухташам клуб, маданият уйи, тўққизта кутубхона, бахт уйи, дорихона, новвойхона, ошхона, учта чойхона, ўн саккизта дала шийпони, маиший хизмат кўрсатиш уйи меҳнаткашлар хизматида.

Колхозда савдо тармоқлари иши ҳам яхши йўлга қўйилган. Беш жойда магазин, саккизта савдо тармоғи, кўчма дўконлар ишлаб турибди.

Жданов номли колхоз аъзолари пахта ва деҳқончиликнинг бошқа тармоқларидан кўплаб даромад олишмоқда. Хўжаликда колхозчиларнинг ўртача ойлик маоши 160—170 сўмни, механизаторларники эса 250—300 сўмни ташкил этмоқда. Колхоздаги 284 хонадон ўзининг шахсий автомашинасига эга, 500 хонадонда эса мотоцикл бор.

Партия ва ҳукуматимиз меҳнат аҳлининг турмушини тобора яхшилашга доимо катта аҳамият бериб келяпти. Буни биз Шофиркон районидаги Жданов номли колхоз мисолида ҳам кўрдик. Пешқадам хўжалик правлениеси, партия ташкилоти ободончилик ишларини янада авж олдириш режаларини белгилаб олган.

У. ЮСУПОВ.

Суратларда: 1. «Гулноз» ансамбли аъзолари навбатдаги концертга тайёрланишмоқда. 2. Колхоздаги дорихона аҳоли хизматида. 3. Ўқув-ишлаб чиқариш комбинати.

В. Молгачев фотолари.

ЎТМИШ САДОЛАРИ

НОЁБ КУМУШ ТАНГАЛАР

Бухоролик ўқитувчилар А. В. Миллер ва С. И. Ткачев Свердлов машина-канали қурилаётган зонада топиб олган мўъжазгина сопол кўза ичида ноёб кумуш тангалар коллекцияси бор эди. Тангалар эрамиздан аввалги 312—250-йилларда зарб этилган экан.

Тангалар ўлкашунослик музейига топширилди. Топилдиқ археологларнинг зўр қизиқишига сазовор бўлди. Бу топилма Ўрта Осиёдаги қадимги давлатларнинг иқтисодий алоқалари тўғрисида қўшимча тасаввур беради.

Тиниб-тинчимас ўлкашунос, тарих ўқитувчиси Альфред Викторович Миллер музейга бир неча марта ана шундай экспонатларни совға қилган. У кўп вақтини ўқувчилар билан сафарда ўтказади ва жонажон ўлка тадқиқотчилари сафардан ҳеч қачон қуруқ қайтмайдилар. Масалан, Варахша шаҳрида, областнинг бошқа районларида қадимги усталарнинг сопол буюмлари топилган.

(ЎзТАГ).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

1983-84 ўқув йили учун факультетларнинг қуйидаги ихтисослари бўйича

СИРТҚИ БЎЛИМЛАРГА

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Она тили ва адабиёти, рус тили ва адабиёти, тарих, журналистика, ҳуқуқшунослик ва география.

АРИЗАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: ўрта маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асл нусхаси), иш жойидан характеристика, Совет Армияси сафидан бўшаган абитуриентлар учун хизмат жойидан характеристика; меҳнат дафтарчасидан кўчирма, корхона раҳбарининг имзоси билан, турар жойидан справка, медицина справкаси (286-форма), 4 та фотосурат (бош кийимсиз тушилган, 3х4 см. ҳажмида).

Кириш имтиҳонлари: бир неча турда (2 турда) ўтказилади.

2 тур — 8 АВГУСТДАН 25 АВГУСТГАЧА.

Она тили ва адабиёти, рус тили ва адабиёти, тарих, журналистика ва ҳуқуқшунослик факультетига кирувчи абитуриентлар қуйидаги фанлардан кириш имтиҳонлари топширадилар: она тили ва адабиёт (ёзма ва оғзаки), СССР тарихи (оғзаки), чет тили (оғзаки), география факультетига кирувчилар қуйидаги имтиҳонларни топширадилар: математика (оғзаки), она тили ва адабиёт (оғзаки), география (оғзаки), СССР тарихи (оғзаки).

Танланган ўқиш ихтисоси бўйича ишлаётган абитуриентлар қабул вақтида қўшимча имтиёзга эга бўладилар.

Справкалар олиш учун адрес: Тошкент шаҳри—95, ТошДУ, сиртқи бўлим қабул комиссияси. Телефон 46-36-06.

М. Ашрафий номли Тошкент Давлат консерваторияси қошидаги

В. А. УСПЕНСКИЙ НОМЛИ РЕСПУБЛИКА ЎРТА МАХСУС МУЗИКА МАКТАБ-ИНТЕРНАТИ

1983-84 ўқув йили учун қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

6, 7, 8 ва 9 синфга (фақат ўзбек тилида) қуйидаги ихтисосликлар бўйича ўқувчилар қабул қилинади: фортепьяно, скрипка, альт, виолончель, контрабас, пуфлаб чалинадиган асбоблар, хор дирижёрлиги, музика назарияси.

Аризалар 25 июнгача қабул қилинади.

Танлаган ихтисоси ва сольфеджио бўйича кириш имтиҳонлари 26, 27 июнда ўтказилади.

Кириш имтиҳонларини топшириш пайтида фақат бошқа шаҳарликларга ётоқхона берилади.

Мактаб-интернат 11 йилда ўрта махсус ва умумий таълим беради. Ўқиш, овқатланиш, интернатда яшаш (фақат бошқа шаҳарликлар учун) бепул.

Мактаб-интернат директори номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: умумий таълим мактабларини тугатганлиги тўғрисидаги ҳужжат (асли), тугатмаганлар учун эса синфдан синфга ўтганлиги тўғрисидаги табель, болалар музика мактабини тугатганлиги тўғрисидаги ҳужжат (асли), туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (асли ва нусхаси), музика ва умумий таълим мактабидан характеристика, 3х4 см. ҳажмдаги 4 дона фотосурат, оила аъзоларининг ҳаммаси кўрсатилган ҳолда турар жойидан справка, 26- ва 63-номерли медицина картаси, бошқа шаҳарликлар санэпидстанциядан справка топширадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, К. Маркс кўчаси, 71уй. Телефонлар 33-15-87, 33-74-42.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 12/VI да **Мангулик**, 14/VI да **Иоланта**, 15/VI да **Оламнинг яратилиши**, 16/VI да **Бўрон**.

М. АВЕЗОВ НОМИДАГИ ҚОЗОҒИСТОН ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ — 12/VI да **Қўзи Кўрпеш — Баян Сулув**, 13/VI да **Келинлар қўзғолони**, 14/VI да **Момо ер**, 15/VI да **Алишер Навоий**. (Ҳамза номли ўзбек давлат академик драма театри биносида).

«Ярославльмелиорация» бирлашмасига қарашли «Нероводстрой» трестининг

19-РОСТОВ КЎЧМА МЕХАНИЗАЦИЯ КОЛОННАСИГА

прораблар, мастерлар, свай қоқиш агрегатларининг машинистлари, экскаваторчилар, автогрейдерчи, ўзи юрар каток машинисти, тракторчилар

КЕРАК

Маълумотлар олиш учун адрес: 152100, Ярославль область, Ростов шаҳри, Савинское шоссеси.

СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ

8 июль соат 10.00 да

ОЧИҚ ЭШИКЛАР КУНИНИ ЎТКАЗАДИ

Шу куни институтнинг етакчи профессорлари билан учрашувлар, лабораториялар, кутубхона ва ўқув заллари билан танишувлар уюштирилади.

Институт адреси: 700183, Тошкент шаҳри (19, 102, 115, 117-автобуслар, 10, 28, 102, 103-маршрут таксиларининг «Тошкент қишлоқ хўжалик институти» бекати).

Тошкент Қишлоқ хўжалик институти ректорати, партия ва жамоат ташкилотлари институт кекса ходимларидан бири, органик ва физколлоидли химия кафедрасининг доценти, 1944 йилдан буён КПСС аъзоси

Ориф Мирзаевич МИРЗАЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги коллегияси, партия, касаба союз ташкилотлари министрликнинг «Узглавлегснабсбыт» бош бошқармаси бошлиғи Э. Турдиевга отаси

Рўзи ТУРДИЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдирадилар.

Телевидение

12 ИЮНЬ, ЯКШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Концерт. 10.15 — Ҳужжатли фильм. 10.30 — Будильник. 11.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 12.00 — Здоровье. 12.45 — Тонгги почта. 13.15 — Совет тупроғидаги учрашувлар. 13.30 — Қишлоқ янгиликлари. 14.30 — Музикали киоск. 15.00 — Бугун — Енгил саноат ходимлари куни. 15.30 — Концерт. 16.15—Саёҳатчилар клуби. 17.15 — Тихон Хренников туғилган куннинг 70 йиллигига. 18.55 — Халқаро панорама. 19.40 — Концерт. 20.25 — Автобус ҳайдовчиси. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Автобус ҳайдовчиси. Бадиий фильм. 2-серия. 23.10 — Футбол бўйича СССР чемпионати. «Торпедо» (Москва) — «Нистру». 23.55 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00— Зарядкага сафланинг! 9.15 — Ҳужжатли фильмлар. 10.15 — Қалбга яқин қўшиқлар. 10.55 — В. Маяковский шеърларини Москва мактабларининг ўқувчилари ўқийдилар. 12.15 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 13.15 — Концерт. 13.35 — Ёнингдами, ўртоқ. 14.35 — Мультфильм. 14.50 — В. Панова. Тўймисан тўй. Спектакль. 16.25 — Ёшлар аудиторияларидаги учрашувлар. 17.25 — Танишинг, чет эл цирки. 17.55 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 18.25 — Жан Кристоф. Бадиий фильм. 5-серия. 19.20 — Телеочерк. 20.00 — Эрмитаж. 2-фильм. 20.30 — Метелица чанғичи хотин-қизлар командалари. 21.30 — Время. 22.05 — Санъат усталарининг концерти.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Ҳамза номли Тошкент давлат музика билим юрти ўқувчиларининг ҳисобот концерти. 11.10 — Ўзбекистон спорти. 11.40 — Ҳужжатли фильм. 12.00 — Қувноқ стартлар. 13.00 — Тўнғич. Бадиий фильм. 14.20 — Реклама. 18.05 — Болалар учун фильм. 18.15 — Санъат ғунчалари. 18.45 — Бугун — Енгил саноат ходимлари куни. 19.00 — Ал-Хоразмий туғилган куннинг 1200 йиллигига. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Мустаҳкам озуқа базаси учун. 20.00 — Буюк рассом Леонардо да Винчи. 20.30— Ахборот. 20.50 — СССР халқ артисти, СССР ҳамда Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотларининг лауреати Мукаррама Турғунбоева туғилган куннинг 70 йиллиги ва давлат «Баҳор» ансамблининг 25 йиллигига бағишланган концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Концертнинг давоми. 22.50 — Дарё. Телефильм.

13 ИЮНЬ, ДУШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Болалар учун фильм. 10.45 — Концерт. 11.30 — Ҳайвонот оламида. 12.30 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Уч карра туғилган. Ҳужжатли фильм. 16.10 — Алексей Кольцов. Ҳаёти ва ижоди саҳифалари. 17.00 — Сенинг қизиқишларинг олами. 17.30 —Объектив. 18.00 — Қувноқ нотачалар. 18.15 — Сиз яратган боғ. 18.45 — Ҳар биримизга боғлиқ. 19.45 — Ленин Парижда. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Маяковскийни такрор ва такрор ўқиб. Фильм-концерт. 23.10 — Дунё воқеалари. 23.25 — Футбол шарҳи.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Илмий-оммабоп фильмлар. 9.35 — Биз қандай нафас оламиз. 10.30 — Рус тили. 11.00 — Бадиий фильм. 12.20 — Мен — бугун ва эртага. 13.05 — Будильник. 13.35— Қора денгиз тўлқинлари. Кўп серияли бадиий фильм. 1-серия. 14.45 — Фан ва турмуш. 15.15 — Оташ билан юзма-юз. 15.45 — СССР халқларининг ёзги VIII Спартакиадаси. 16.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Кавказ сўқмоқлари. Ҳужжатли фильм. 19.00 —Спидвей бўйича жаҳон чемпионати. 19.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Сиз бунга қодирсиз. 21.30 — Время. 22.05 — Актив зона. Бадиий фильм. 1-серия. 23.10 —РСФСРда хизмат кўрсатган артист В. Ефимов куйлайди.

ТОШКЕНТ-I. 18.05 — Мультфильмлар. 18.35 — Ассалом ёз. 19.00 — Ёшлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Телефильм. 20.00 — Ўзбекистонда Македония социалистик республикаси маданияти кунлари. Бизнинг интервью. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — М. Авезов номидаги Қозоғистон Давлат академик драма театрининг гастроллари. 23.25 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 18.10 — Ким бўлмоқчисан, йигит. Телефильм. 18.35 — Она тили. 19.05 — Николай Кузнецов. Ҳужжатли фильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Эртага премьера.

Радио

12 ИЮНЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Янги музикали ёзувлар. 9.15 — Табассум радиожурнали. 11.30 — Ёш ижрочилар куйлайди. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Чорвадор. 13.30 —Музикали программа. 14.00 —Табаррук замин. 15.40 — Ю. Ражабий, С. Жалил, И. Махсумов. «Навоий Астрободда» музикали драма монтажи. 18.15 — Халқаро аҳвол кундалиги. 18.30 — Дўстларимиз эстрадаси. 19.25 — Ёшлик. 20.50 — Фан уфқлари. 21.00 — Табассум. 22.30 — Енгил саноат ходимларининг талабларига биноан концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент-П. Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16. 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.